The magic of the tongue is the most dangerous of all spells.

—Bulwer.Lytton.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 27—Vol. LVI. Friday, 18th July, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

SABRA SECRETARY SLATES DU PLESSIS

JOHANNESBURG.

PROF. L. J. DU PLESSIS, of Potchefstroom University, who, in a recent article in the "Star" urged that all races should be accepted as worthy citizens of South Africa, and that the principle of baasskap be exchanged immediately for a policy of freedom for all non-Whites and national self-determination with the co-operation of all Europeans, has had his views challenged by Mr. W. E. Barker, Transvaal secretary of the South African Bureau of Racial Affairs.

In a letter to the "Star", Mr. Barker states that the time has come not only to challenge Professor du Plessis' views, but also to question whether he does, in fact, represent the "Afrikaner intellectuals" in general.

Mr. Batker says Professor du Plessis is waging a one-man campaign to discredit the Government's policy and practice in race relations,

"Whether he intended it or not, the fact is that this is the interpretation placed on his words by the average reader and by the newspaper in which his words have been quoted.

"By practising the gentle art of faint praise for the Government, coupled with rousing appeals to them to get down to some positive apartheid the impression has been given that the Government is, in fact, doing little or nothing about the problem.

"Worse still, we are led to think that if only the Government were to take some basic steps for the development of the reserves we would be well on the road towards separate development and federal partition."

Wide Of Mark

Mr. Barker claims that Professor du Plessis is wide of the mark and even farther away from an understanding of the human issues involved.

"It is the people who have be educated to accept the ideas and ideals of separation. It is not for us to urge the Government to rush forward heedless of public opinion, as Professor du Plessis appears to want, for no such Governmentt could stay long in power.

"An equally important human issue ignored by Professor du Plessis is the factor known as the 'progressive-isation' of the Bantu people; that is, the problem of making the masses want to progress, and, still more important, capable of progressing.

"It would be fine idea to establish 500 large factories

(Continued on page 274)

BRINK SAYS N.G. KERK DOES NOT BELIEVE IN APARTHEID

THE attitude of the Nederduits Gereformeerde Kerk to apartheid is set out in an article in "Dagbreek" this week by the Rev. C. B. Brink, former Transvaal Moderator of the Church. His article is in reply to criticism overseas by the Anglican Archbishop of Cape Town, the Most Rev. Joost de Blank.

"The Archbishop has denied that his statements were attacks on the Afrikaans Churches, but we are left with the feeling that they were attacks," says Mr. Brink.

This feeling was strengthened by the subsequent statements of the Archbishop of Canterbury, Dr. Fisher, "who must be a very ill-informed person to have alleged that the Afrikaans churches believe that the Bantu is destined always to hold an inferior status" in spite of an expressed belief to the contrary, says the writer.

He said, Dr. G. B. A. Gerdener had tried 50 years ago to wake up the Church to fact that the time would come when the Africans could stand on their own feet, and the Europeans would no longer be necessary.

"This opinion was featured in a decision of the 1950 Church congress, which said that the rights of no man could be denied; that it was not permitted for anybody to preach a doctrine of perpetual subservience.

The Church also said it stood for development of all groups towards self-determination on the lines of their own culture.

The Nederduitse Gereformeerde Kerk did not believe in apartheid as held by Dr. Fisher, but accepted apartheid as the only practical and possible policy in the present circumstances.

The Rev. Brink says he could not reply to every point raised by Dr. Fisher, but it appeared that the main criticism was that the Afrikaans churches did not conduct a vigorous campaign against the Government's apartheid-policy.

"What the Church is not prepared to do is to be drawn into the political arena and to become a political force."

If the Church had a criticism to make it attempted to make it, and at the same time recognize that the Government was sovereign in its own sphere.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY, 18TH JULY, 1958

ANC And Sabra

THE statement by Sabra's executive committee reiterating faith in apartheid combines with Dr. Verwoerd's remarks in Parliament on Sabra's decision to meet African leaders and the Press letter by the Transvaal Secretary of Sabra—admittedly in his personal capacity—to create conditions in which the leaders of the African people will have to examine in new light the idea of attending the conference Sabra is organising.

All the developments referred to above indicate that the majority in Sabra will come with closed minds. The meeting will obviously not be a gathering of equals, united by a common desire to discover a feasible way out of a tangled problem—otherwise Verwoerd would not have spoken so approvingly. It will be a platform from which the men of apartheid will come along to lay down the law and let the other side let off a little steam in the process. If this interpretation of the conference is correct, it would certainly serve no useful purpose for the leaders of the African in the Church, in politics and the trade unions to attend.

But there is another aspect to the whole idea which requires equal attention. Some of the things said at the last Sabra conference at Stellenbosch indicated that there is already serious heart- searching in the minds of some Afrikaners on the race question. In other words there are already two distinct trends of thought in the ranks of Afrikaner nationalism. There are traditional separationists, whose attitude, in the light of Mr. Gbedemah's warning a few weeks ago, will ultimately lead to war between Black and white and those who reject, with varying degrees of clarity and determination, the idea that *die witman moet baas bly* (the White man should be master).

The conference could thus be a move to crystallise the obviously developing ideological fissions in the ranks of Afrikaner nationalism along directions where the African could throw his weight on one side or the other for purposes of convincing the bulk of Afrikaners on the type of language which the African, or a substantial section of his people, would be willing to understand.

Viewed in this light the idea of boycotting the Sabra conference could also mean that a magnificent opportunity was missed by the ANC, the Church and others to widen ideological fissions among the Afrikaner nationalists and in that way produce the Afrikaner's version of the Liberal Party. There certainly will be a very wide difference between the English-speaking and Afrikaner Liberals initially, but African statesmanship has the obligation to crystallise these differences (and similarities) into one ideal of united nationhood which would be acceptable in all racial groups. The leaders of the African majority have a responsibility in certain situations which the other people do not have; hence the need to weigh everything carefully.

Comment On Men And Events

America And Events In Iraq

By JORDAN K. NGUBANE

AT the time of writing Press reports from Iraq continue to be quite disturbing. The Prime Minister, Mr. Nuri el Said, is said to have been murdered and his body outraged in ways which show that there must have been the intensest hostility to his policies among large sections of the Iraqi people. These developments cannot be without significance for us in Africa.

Mr Nuri el Said is to have been a friend of the West. His downfall is thus a violent rejection of the idea of the hobnobbing with the West in general and a major Iraqi rebuff for the United States as leader of the Free World, in particular. The chances are that what is going on in the Arab world at the moment might one day take place in Africa. For this reason we might as well start seeing where and how to learn our lessons.

Between the two world wars Arab nationalism found itself frustrated in its intentions to give to liberty that meaning, which would be acceptable to the ordinary citizens, by the machinations of the West—at the time it was largely Britain and France After World War II, these two Powers began to fade gradually out of the picture and America took their place, with goals which differed in form, though apparently not in effect or content. The Americans certainly wanted the Arabs to be masters of their house. At the same time they wanted Arab oil to flow to America; they wanted Middle East bases as part of their plan to throw a steel ring around the Soviet Union.

Feudal Lords

These last two developments were not exactly in harmony with Arab notions of self-respect, national honour and sovereignty. America countered by pouring in millions of money. For a time this could give strength to the Nuri el Saids and the Ibn Sauds. But sooner or later it was bound to provoke a reaction among the ordinary people who lived in semi-feudal conditions and in whose view America was a friend of the feudal lords who oppressed and exploited them. The same thing is likely to happen in Africa—more particularly in our own South Africa where United States policy seems designed to ensure that America runs comfortably with the African hares while chasing with the Strijdom hounds.

It might be alright for Mr. Foster Dulles to saturate the world with unctuosities on liberty and the communist threat. But the acid test of American intentions we must apply is: What is America prepared to do to move events in the direction of real liberty for us? Here is not a very impressive record. At the United Nations Mr. Dulles has instructed his government's representatives to utter little more than faintly audible squeals of protest against apartheid. At the same time they were to writhe impressively in anguish and cry out in voluble tones of agony when White South Africa's representatives walked out of UNO. The net result of these theatricals has been to convince Union Buildings that America is an enemy of apartheid who is the friend of the enemies of communism. In other words American hostility to apartheid is equalled only by her intense love for those who hate communism. It is a complicated role to play in a situation where the issues at stake are defined in terms of oppression and the freedom to determine one's life.

Gold Price

What can America do? It is often asked. We do not expect America to pour her millions into Africa. Those millions did not save Chiang Kai Shek and they have not done much for old Nuri el Said. We do not expect America to send submarines around our shores. But millions on my side of the colour line expect America to make it quite plain that she will no longer buy South African gold at inflated prices as long as the colour bar gives the men who dig the gold from the bowels of the earth the feeling that they are oppressed and exploited; that is, as long as they are given a vested interest in looking forward to doing as the Iraqis are doing.

America could cut down the price of gold and teach the Nationalists one or two very precious lessons. There'd be a depression, people will scream. But there's one already. De Klerk is throwing us out of jobs to make way for the White people. We shall be expected to go back to the farms to work for a pittance and in that way cushion White South

(Continued on page 279)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

NUSAS Hears Report Of Pan-African Conference

THE 34th annual Congress of the National Union of South African Students heard a preliminary report of the results of the recent Pan-African Students' conference in Grahamstown on July 9th.

Two members of the NUSAS executive, Mr. M. Gunther and Mr. L. Mutambanengwe had attended the conference in Kampala, Uganda, which ended last week. They arrived in Grahamstown on the 9th July.

Mr. Gunther told the assembly that the press reports of a so-called "riot" at the conference had been grossly exaggerated.

"Despite the fact that scarcely one of the students from the 16 different nations knew one another, the meeting had managed to break through the barriers of tensions and differences.

"The conference has given all the delegations a broad view of Pan-Africanism which I am sure will influence future action, and which would have been impossible to attain without such a meeting.

"One of the most concrete results of the conference is that a co-ordinating committee for Pan-African Students has been planned."

Mr. Gunther stated that the idea for the conference came as a result of a move by African delegations to the International Students conference in Nigeria last year. Nigeria, Tunisia, Sudan, Uganda and NUSAS as a result of this move had formed a preparatory committee to plan the conference.

The conference programme had included three general items—colonialism, racialism and a discussion on student press and publications.

The NUSAS delegates had been requested to present a report on racialism to the conference. As a result of this report the conference had passed a series of resolutions condemning discriminatory racial practices.

Invitation To Peking

In one of the most hotly contested motion of the Congress, the Assembly rejected an invitation to send an observer to the 5th Congress of the International Union of Students. The conference is to be held later this year in Peking.

The International Union of Students claims to represent more than three million students. Of these 60 per cent are studying in the Soviet Union.

Mr. T. Coombo, President of NUSAS, arguing for the rejection of the IUS invitation stated that the Congress in Peking would have no interest and no practical use for NUSAS whatsoever.

"Even those delegates arguing for the acceptance of the invitation have stated that the communist-inspired IUS is a body to which NUSAS want no affiliation. Sending an observer to Peking will be an entirely worthless measure."

The Assembly on a vote of 30-4 with 9 abstentions passed a resolution turning down the invitation. The resolution stated that IUS was a partisan political rather than a representative student organisation. It declared that IUS had resorted to dishonest activities and would be likely to misuse NUSAS participation in its congress for promoting its own interests.

Group Areas For Pretoria

QUOTING the Institute of Race Relations' very able analysis of the Group Areas proclaimed in Pretoria on June 6 'Civil Rights' says:—

Almost the entire built-up area of the administrative capital has been zoned for occupation by whites, although the change-over process may take anything from one to seven years. Briefly, this is how the various racial groups will be affected.

"Whites: A very few families may have to move from the area proclaimed for Indians. No others will be affected.

"Chinese: No group area proclaimed. Will probably be allowed to continue trading in their premises under permit, but as most, if not all, of their properties will be in defined areas, they cannot make any extensions or alterations to their premises except under permit.

"Coloured People: About 7,900 people, practically all of whom will have to move (in from one to seven years) to an undeveloped area (Derdepoort) nine or ten miles from Pretoria.

"Indians: 7,300, largely traders (some established for 75 years) who will have to move from the centre of the city to an undeveloped area for Indians, thus losing their white, coloured and African customers.

"Africans: About 60,000 in Lady Selborne and Claremont will have to move to locations with "economic" rents and high transport costs.

"It is not surprising that *Professor* Pistorius has called for a Commission to go into the whole matter of group areas in Pretoria.

"Alan Paton, discussing in "Contact" the proclamations in Durban, says: "There is no common good worth pursuing that allows individual persons to be broken.

"Who blackens the name of South Africa abroad? Those who protest against this evil law, or those who made it?"

Plot To Kill Pakistani Politicians

(From Our Own Correspondent)

THE police authorities in Karachi claimed to have unearthed a plot by a group of terrorists on July 9 who planned to bring about a revolution in the country by "mass assassinations" of leading politicians and officials.

Twelve persons have been arrested so far and several more arrests are expected.

It is stated that a larger number of documents have been seized in the course of a series of raids in Karachi during the past few days.

The police said that some of the arrested persons have been circulating typewritten notes to several persons in the capital inciting them to "revolt against the State."

Verwoerd Rude To Africans

"THE Natal Witness" recently published the following editorial:

We have now and again been inclined to wonder whether Dr. Verwoerd has not been somewhat unjustly treated by his critics. Little as we like his ideas, we do not find those of most of his colleagues any more acceptable, and we have thought that his very fanaticism may be the result of a certain superiority in intellectual honesty to some of his fellow-members of the Cabinet. The tendency to regard Dr. Verwoerd with special hostility, therefore, has sometimes seemed to us to show undue disfavour to him and undue favour to other members of the Government.

We were, therefore, all the more shocked by one of his remarks in the House of Assembly recently. Nothing could be imagined which more effectively demonstrates exactly why Dr. Verwoerd is the target of such bitter criticism.

Strong Feelings

Mr. L. B. Lee-Warden, the Natives' Representative for Cape Western, had asked a question about Africans on a certain farm. Dr. Verwoerd apparently took exception to the use of the word "Africans." There are no statutes dealing with "Africans," whoever they may be, he informed the House, according to the report which reached us. "The Department of Native Affairs," he went on, "is concerned only with Natives or Bantu as defined in various Acts of Parliament. The question therefore falls away."

This answer seems to us an example of studied insolence at its most indefensible.

Dr. Verwoerd is, of course, not bound to use the word "Africans" if he prefers not to. But he can scarcely fail to be unaware that among many Bantu or Natives today (to use the term which Dr. Verwoerd prefers) there is really strong feeling about this matter of terminology. They wish to be called Africans, and they are inclined to regard "Bantu" and "Native" as offensive terms. If he is not aware of this fact, Dr. Verwoerd is even more palpably unfitted for the particular post which he occupies than we had supposed. But the tone of his reply makes it pretty clear that he is aware of this fact, and that the insolence was deliberate and studied.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Sabra Secretary Slates Du Plessis

(*Continued from front page*)

in the reserves with aid of £500,000,000 of overseas capital within the next 10 years. But experience at Zwelitsha and elsewhere has shown that one cannot turn a primitive tribesman into a competent factory worker in a matter of a few years."

Example

On other matters Mr. Barker quotes, as an example, the professor's proposals for "an immediate policy of freedom" and for inter race conference (with the African National Congress, inter alia) which would work out details of the development of the reserves and the removal of discrimination.

"They are pleasant dreams but totally unworkable in the situation of today, where:

"(a) The goals of fuller freedom development of the reserves and removal of discrimination are far more likely to be attained through the present separation policy than through vague theories of round-table conferences;

"(b) The White workers would dismiss any Government that attempted such a radical overnight policy as proposed by Professor du Plessis;

"(c) The majority of urban African leaders will not now be prepared to discuss any programme which pre-supposes acceptance of apartheid, while the position or even the existence of the rural African leaders has been practically ignored in the above proposals, a fatal error since it is the latter group which is to play the biggest role in the initial development of the Bantu reserves; and

"(d) The principle of an immediate universal 'freedom' would probably mean the end of all civilised democratic government in South Africa, even if civilised Africans had seats in the Cabinet."

Freedoms

Mr. Barker urges Professor du Plessis to state specifically what immediate freedoms he proposes granting and asks him most of all to say what he is going to do about unwilling White voters and African leaders.

"Apart from the issue of Professor du Plessis and his attacks on the Government, there is a far more urgent matter which needs to be put into its proper perspective," writes Mr. Barker

"This is the current idea in certain circles that the Afrikaner intellectuals as a whole are opposed to or highly critical of the present Nationalist Government. It is frequently suggested in the English newspapers that these intellectuals are bitterly dissatisfied with the Government and that Sabra, in particular, is in the forefront of this movement.

"This of course, is completely incorrect. A few Afrikaner liberalists, such as Professor Ben Marais, and Prof. P. Pistorius—Professor du Plessis may, perhaps, be classified here, too—cannot be quoted as representative of Afrikaner intellectuals.

"Afrikaner intellectuals on the whole support the Government, as is evident to anyone acquainted with the wide diversity of thinkers who fall under this heading.

Drifting Away

"Professor du Plessis is steadily *drifting away from* that sphere of Afrikanerdom, whether he recognises it or not.

"It is equally incorrect to equate Professor du Plessis's views with those of Sabra. Sabra has a tremendous admiration for what the Government has already achieved and for its present endeavours to attain the goal of separation.

"Although I am writing in my personal capacity, I trust that this letter will help to clarify the situation as regards both Sabra and Professor du Plessis."—"Daily News."

Tunisia Prohibits Polygamy

A law prohibiting polygamy came into effect on Tuesday in Tunisia where previously Moslems were entitled, under Koranic Law, to have four wives.

Polygamists may get a year's imprisonment or be fined about £200.

The 'Kashmir Princess'

By A. S. KARNIK

When Death Hovered Over The Sea

WHAT HAS GONE BEFORE :

FIRE breaks out on the 'Kashmir Princess' on the way to Jakarta with a Chinese delegation aboard. The crew fight desperately to put out the flames, but the fire is out of control and a decision is taken to 'ditch' the plane. The passengers remain calm despite their fiery ordeal, as the plane dives towards the sea. Orders are given to open the emergency exits.

Now Read On:

I FELT that it was better that the right wing was on fire and not the left one. There are two dinghys (life-boats) stored in the left one, while only one in the right wing. The dinghys are stored behind the engine nearest to the cabin. The right hand dinghy had already burnt away.

I put my hand to the unlocking lever of the emergency escape window over the left-wing. After unlocking it I tried to pull it in. It refused to yield to normal force and stayed in place. This meant that there was still slightly higher pressure inside the cabin than outside, holding the window firmly in its place.

But there was no time to be lost With all my strength I gave a forceful jerk and managed to pull the window in. A lot of air from inside the cabin gushed out.

The next window I chose to open was from the Navigator's compartment, so the crew could get out; and after opening this I had intended to rush to the rear end of the passengers cabin to open the main entrance door.

Only a few seconds after I opened the cabin emergency exit, billows of dense black smoke entered the cabin from outside. For a few seconds I was flabbergasted. An exit that was meant to draw out smoke was, on the contrary, admitting it in the cabin,

This had happened because the fire had spread upto the left wing and the aircraft was flying in a swirling motion. The only way to combat this unexpected peril was to work fast on the next projects.

I came into the Navigators's compartment and opened the emergency exit there. I had barely left the exit frame on the floor when I felt myself suffocated for want of fresh air.

The dense black smoke had entered the cabin and followed me faster than I had anticipated. I glanced towards the cabin. It was full of smoke—black, dense suffocating.

Hopes of ditching vanished from my mind. In a few seconds all the occupants of the aircraft would be choked into unconsciousness and the aircraft would drop on the water, uncontrolled. There was nothing to be done; nothing could be done.

For want of life-giving oxygen, I felt crippled, my hands getting numb, darkness covering my eyes and my legs giving in. I just could not fight for life, for my legs refused to support me, hands could not grip anything

One little breath full of fresh air would have brought back all my energies and I could have rushed back to the cabin to open the cabin door.

Obscurity

The smoke had reached right upto the cockpit, obscuring everything from sight. In the whole of the airplane nothing was visible even at six inches distance.

Jatar and Dikshit were trying hard to peer through the smoke. The islands had hills on them. There was a danger of crashing into the hills. And worst was the danger of reducing the aircraft speed too much.

Dikshit bent forward almost touching his nose on the air-speed-indicator and made sure that the aircraft was flying at a safe speed. D'Cunha was unable to keep a check on the engine power because all the engine instruments were obscured by the smoke.

Now the only chance of survival was to admit some fresh air from somewhere. It struck D'Cunha suddenly that one of the windows in front of the cockpit, if opened now, could save us He said to Dikshit, "Dickie, open the window on your side."

He said this once or twice more. Jatar heard this and asked Dikshit to open the window.

Dikshit immediately acted on the command.

Fresh air gushed in renewing the fighting energies of the crew members in the cockpit and the Navigator's compartment.

A delay of a few more seconds in opening the window would have turned us all into corpses.

I was about to drop down through suffocation. Opening the cockpit window brought to my choked lung exuberant cool and fresh air. I filled my lungs with this fresh air, and life sprang into me anew.

I clutched the Navigator's desk with my right hand; I knew that my right hand; I knew that my legs once again could support the weight of my body. Darkness faded away and I became conscious of the reality—grim, black and obscure.

The black smoke had continue its advance. It lay dense all around. My legs alert waiting for orders from the brain for their next assignment. Yes, the main cabin door is yet to be opened.

I opened my eyes and casually glanced through the big opening of the emergency exit in front of me. Alas, water was only a few feet below.

I felt sorry that I would not be able to open the cabin door. Because should the aircraft sink immediately on touching water, it will be very difficult for the passengers to crawl under water upto the nearest emergency exit —which was over the left hand wing. I only hoped that D'Souza or Pimenta had already opened the door.

When I saw water only a few feet below the airplane, I had to abandon all thoughts of reaching for the cabin door. I knew that the airplane would hit water any second.

When landing on water is made, every person in the aircraft is required to strap himself to a chair. If unstrapped he is likely to get badly injured by being thrown forward due to momentum.

I knew that there was no time left for me to seek a chair and strap myself on to it. I had to take whatever might come in the same place where I was standing. I know that this was a very dangerous location to wait in.

The engines were immediately behind it and in an impact of the nature awaiting us, the motion of the airplane is arrested by water but the engines, with their propellers turning, continued moving forward. Should the airplane slightly tilt on touching, the nearest engine and propeller might cut through this compartment smashing it to bits.

I was caught in the compartment. Any attempt to move would have been fatal. It would be a matter of seconds between life and death. A thought lurked in my mind that in all probability it would be a sudden death, too sudden to feel the pain.

Instinctively I folded my hands on the Navigator's table and placed my face on the hands—downwards, standing in a bent attitude. The very next instant I heard the water splash as airplane hit it.

I felt the door I was standing on giving in; I suddenly rolled over and was under water. I felt that I was being showered by a hundred odd metallic objects.

I was so certain that a propeller would cut me to bits or the cabin would telescope into the front end of the aircraft, that I kept my eye-lids closed and dared not open them. All that splashing of the water, crashing of metal and my tumbling and rolling over quitened suddenly. All movements had apparently come to a stop.

No cutting by propellers, no smashing by fuselage. No splinters piercing through me like a dozen swords at a time.

I was alive. But how long would I remain alive? And what had happened to all the others?

Later I was to piece together what had happened to other members of the crew, from the accounts of Dikshit and Pathak.

Captain

They have done us in: grimly thought Captain Jatar when he learnt at last the magnitude of the fire which was undoubtedly an act of sabotage.

Dikshit heard voice behind him say, "Yes, yes." Then he asked the Captain "shall I send the Mayday?"—meaning thereby the S.O.S. signal that a plane sends out in extreme emergency.

"No, wait a minute," replied the Captain. "Let's be more definite first. "In the moment of crisis he was displaying nerves of steel.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

He had already given the orders to depressurise the airplane, had "feathered" (stopped) the No. 3 engine, and pulled back the throttles to bring down the airplane as fast as possible, when at last he asked Dikshit to send MAYDAY.

It is a moment which comes rarely in a pilot's life, and when it comes very few survive to tell of it. Dikshit was conscious of the gravity of the occasion when he took up the microphone—the radio was already tuned to 887—and called: "MAYDAY—This is Victor Echo Papa—calling MAYDAY—Victor Echo Papa—MAYDAY—MAYDAY—calling Jakarta—calling Singapore—Victor Echo Papa—MAYDAY—fire in the baggage compartment."

He wanted to say it was sabotage, but he was not sure if it was the right thing to do in the circumstances, so he didn't use the word SABOTAGE in his MAYDAY signal but he knew it was a clear case of sabotage.

"Dickie, help me with the controls," Jatar called out, and and Dikshit was soon in his seat clutching at the controls to keep the 'plane steady because the burning wing had completely upset the balance of the aircraft.

Even for the two of them it was difficult to control the plane which was bucking like a wild mule.

Chaos

Bottles of fire extinguishing gas were being exploded under instructions of the Captain. Someone called out: "This is the last bottle we have now," but Jatar shouted, "Never mind, man, explode it." The bottle was exploded.

Meanwhile, Gloria came and thrust life-jackets on the Captain and co-pilot. "Wear it," she said, but their hands were busy with the controls, and they had no time to think of their safety.

"Wear it," she shouted again, and this time there was not only anxiety but panic in her voice. So Jatar took the life-jacket, put it around his neck, and left it there.

As the plane came down further, nearing the spot selected for 'ditching', Dikshit picked up the microphone, hoping to make one last attempt to contact the world before the plane hit the water. This time he had decided to use the word sabotage. But there was no life in the radio, as he blew on it, calling: Hellow-Hellow.

"It is dead," he called out to the Captain, and grimly thought, "Soon we would be dead, too—and the world will not know how our aircraft was sabotaged."

Meanwhile as I had opened the emergency exists there was a rush of air through the whole body of the aircraft and Dikshit felt a popping sound in his ears. "Captain," he shouted above the roar of the engines, "I'm afraid my eardrum has burst."

Before Jatar could reply they were faced with a new crisis, for the rush of air brought with it a vast mass of dense black smoke The cockpit was filled with the opaque suffocating fumes, so that the Captain and the Co-pilot could not see the dash-board or each other.

They felt chocked, suffocated. It was then that Dikshit asked, "Shall I open the storm window?"—

Dikshit has a vivid recollection of those critical moments. With a burning plane, hurtling down towards the open sea. Jatar was not panicky, he did not seem even perturbed The voice that answered Dikshit through the smoke was cool and clear. "Open."

D'Cunha who was feeling choked by the smoke shouted out of the darkness, "Open it, Dickie." The window was just above the dash-board in front of Dikshit, so he had to go off the controls for a moment and push open the window, allowing the poisonous smoke to clear out.

Now they could see out a little—the ocean was rushing up towards them. Dikshit saw that the Captain's hands were absolutely steady on the controls and even in that critical moment he could not help admiring the pluck and nerve of Jatar.

He felt his own nerves steadying as he clutched at the controls, and he thought, "We will see it through yet—Jatar and I—we will bring the plane safely down on the water." Then he heard me shouting, "Ditch it quick or the wing will fall off."

It was a remarkable "ditching" that Jatar and Dikshit accomplished, for they had on their hands a burning 'plane, its entire right wing in flames, with the balance completely upset, with visibility almost at zero due to the thick, chocking smoke—yet they brought down the aircraft, in control up to the last moment of impact, and hit the water at a flat angle, almost level.

Smash

We done it! We done it—Jatar must have thought as he felt the flat belly of the aircraft skimming the surface of the ocean—but in the next split second he felt a straining at the control as the burning wing hit the water and broke loose, fatally crippling the aircraft in the very moment when all its mechanical muscles and sinews were needed to withstand the impact of hitting the water at 150 miles an hour

"Oh, my God!" the Captain must have thought as he realised what had happened. And then all his thoughts—his thoughts of the safety of the aircraft and the passengers in his care, his bitter thoughts about the saboteur who had planned this cold-blooded murder in the sky, his tender thoughts of his wife, his children, his friends, particularly his friend Dikshit there by his side upto the last moment, were snuffed out of existence, as the ocean rose and hit the nose of the plane, and the Captain's head smashed on the control column.

Next Week

SWIMMING FOR LIFE

"Kashmir Princess" (Copyright 1958) Jaico Publishing House.

South-West Africa

Chairman's Statement On Report

THE chairman of the United Nations Good Offices committee on the future status of South-West Africa, Sir Charles Arden-Clarke, flew back to London from Salisbury, Southern Rhodesia, after three weeks of meetings with the Union Government authorities and members of his committee. He said at London airport: "We have agreed not to discuss our work until the completion of our report which is to be submitted to the United Nations General Assembly in September". The committee was set up by the United Nations to see if a basis agreement could be reached regarding the continuation of international status for South-West Africa. Sir Charles was Governor of the Gold Coast until the declaration of independence.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654.

LATEST ARRIVAL FROM MOTHER INDIA

SAREES

RAYON was £4 7s. 6d. Now 47s. 6d. Mundani Border.
KASHMIRI SILK was £4 17s. 6d. Now 49s. 6d. ea.
DORIVA, Miss MARRY, Champa Kali in Art Silk was up to £4 17s. 6d., Now 51s.

Carom Boards Complete Sets

RUBBER CUSHION £5 5s. od.
NICKLE CORNER £4 4s. od.

Agarbatti

Three Roses 3 Tolas 3s. Tin
Chameli 1s. 6d. Pkt. Gateway of India 3 tola 4s. tin, 6 tolas 8s. tin, Darbar 3 tola 3s. pkt., Captain 2s. 3d. pkt.
Vasanti (with Athar Bottle) 6 tolas 4s. 6d. tin, 4 tolas 3s. 6d. tin, 3 tolas 2s. 9d. tin.
Jhangir 1s. 6d., pkt.
Steamer Brand No. 444 Ex India 7s. 9d. doz
Steamer Brand No. 444 Ex Pakistan 6s. 6d. doz.
Meelad 4 Tola 3s. Pkt.

GANGA VAN LADIES ARTIFICIAL HAIR

No. 1, 4s., No. 2, 5s., No. 3, 9s., No. 4, 10s. 6d. each.
All above with strings inside.
Quality A 12s. 6d., B. 18s. 6d. C 22s. 6d. each.
All fine quality without strings.

Muradabadi Silverware

Gulabdani 12s. 6d, 15s., 17s. 6d. and 20s.
Lobandan 15s., Athardan 12s. 6d. ea. Soormadan 12s. 6d., 15s., and 17s. 6d. ea

Electrical Table Lamps

With Taj and flower cutting 40s., 30s. and 25s. ea.
And many beautiful range.

Brassware

Thalas 16s., and 21s. ea.
Lotas 6s. and 8s. each.

We cater for Birthday and Wedding Gifts in large Range.

A. K. HOOSEN & SONS,

116 Queen Street. Phone 27349. P.O. Box 2168. DURBAN.

Invitation to country visitors when next in Durban. You are cordially invited to view the City of Durban from the roof top of the tallest Indian owned centrally situated Hoosen's Building and to also visit our exclusive little gift shop and showroom on the ground floor.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Exemptions For Mosques A Wrong Slogan

"THE Group Areas Act makes a deep inroad into religious freedom when it affects our places of worship and we must as a community take an uncompromising stand on this issue, and yet at the same time let us not use a wrong slogan to show our concern at the attacks on our mosques, temples and churches," says a statement issued by the Natal Indian Congress.

"What we want to point out to the authorities," the statement continues, "is that the existing proclamations violate basic religious freedoms and because they do we ask with even greater emphasis that the proclamations be withdrawn without delay. If we ask for the exemption of the mosques, temples and churches under the Act, then we are by implication accepting the present proclamations in so far they affect our homes and businesses.

"The present proclamations have sharply emphasised the correctness of the stand taken by the Natal Indian Congress in totally opposing the Group Areas Act. We cannot be a party to the implementation of this unjust law which must be opposed at every step by the total resources of our community. We are pleased to note that there exists unanimity in the community today and that in the legal action contemplated, the N.I.C. is supported by other bodies which in the past were not ready to go to Court to attack the Act.

"The Natal Indian Congress has issued an appeal to all its branches to rally the people behind them, in order to meet difficult days that lie ahead. We must organise our people so that the decision of the Mass Rally of June 26th can be given fullest effect to. The Petition to Parliament must be organised without delay."

Future Of Mosques

The Minister of the Interior, Dr. T. E. Donges, replied to a question by Mr. M. W. Holland (Coloureds' Rep., Outeniqua) about the future of the mosques.

He said he had seen Press reports that South African Moslems felt themselves prevented by Islamic religious law from complying with the conditions imposed on mosques by the Group Areas Act.

But asked whether he had been informed that the granting of exemptions and permits did not meet the requirements of Islamic law and whether he was prepared to amend the Group Areas Act so that it would not apply to mosques or other places of worship, he said: "The Group Areas Act does not prohibit attendance for devotional purposes."—"Daily News."

Malherbe Wants To Know

DR. E. G. MALHERBE, Principal of the University of Natal, has called on the Separate University Education Bill Commission to disclose whether it intends recommending that the separate facilities which the university has developed should be broken up and taken away from the university's control.

Dr. Malherbe asks the commission whether it had been found that the university was incapable of properly controlling higher education of non-Europeans. If so, in which respects.

He also asks what economic advantages would result if the non-European section of any sub-division of it were removed from the university's control.

And, if there are any advantages, will they counter-balance the "fatal dislocation which such a move will cause in the university of Natal."

Dr. Malherbe says in a letter to the commission that any such move would cause dislocation because of the unfortunate manner in which the whole matter had been approached.

Separate facilities had been built up over more than 22 years and the success of this enterprise was largely due to the self-sacrifice and devotion of the staff, also to generous financial support from both Europeans and non-Europeans.

"I earnestly hope that your commission will induce the Government in the first instance to act creatively and constructively, and not destructively; namely, first to establish effective institutions before it tries to disrupt an existing institution like that of Natal, which has to the best of its ability been carrying out the policy of the Government."

Christopher Gell Memorial Fund

THE appeal by Prof. I. Gordon Dean of the Faculty of Medicine, Natal University, for a national fund to aid struggling non-White medical students has met with dramatic response from Port Elizabeth. The "Daily News received a letter stating that the national fund called for by Prof. Gordon has been formed.

The letter says: "This fund is known as the Christopher Gell Memorial Foundation. It has been founded to honour the memory of that staunch friend of non-White South Africa who died in Port Elizabeth at the end of May.

"The foundation's principal work will be to collect and administer funds for scholarships and other educational purposes.

"Support for the idea has come from various parts of the world and an organised appeal will be launched soon.

"In the meantime gifts to the fund—which will incorporate the help called for by Prof. Gordon—may be sent to the Hon. Treasurer at P.O. Box 767, Port Elizabeth. The letter is signed by the treasurer, Mr. Ali Avery.

The late Mr. Gell was probably one of the best-known writers in South Africa.

Aid is also needed for brilliant non-White scholars who are potential doctors, but have to leave school before completing their courses because insufficient money is available for them to continue."

Prof. Gordon envisaged a scheme contributed to by all races and commerce and industry.

This week the University received a letter from an African holder of a junior certificate who saw Prof. Gordon's appeal. He asked for aid to complete his senior certificate because he was a labourer and was finding difficulty and expense in doing the necessary study by correspondence course.

Apologising for the appeal to the university he quoted a Zulu proverb in explanation—"A baby that does not cry dies of sunstroke on its mother's back."

Prof Gordon will write to the trustees of the new fund.

Indian Forces On Border Alerted

(From Our Own Correspondent)

INDIAN security forces along the entire Assam—Pakistan border have been alerted in view of the activity of the Pakistan Armed Forces across the border from village Dawki and the movement of Naga hostiles in Cachar district.

There are definite indications now that the Pakistani's are preparing to attack the Indian border village of Dawki, 52 miles from Shillong in Assam.

Their border forces have even gone to the extent of encroaching on Assam territary to prepare advance firing positions. They have constructed bunkers in the beetle nut groves within the jurisdiction of Dawki Police.

Reports have also been received that the Pakistani Forces have been heavily reinforced in the whole sector opposite Dawki and innumerable bunkers have been constructed and trenches dug in villages surrounding Dawki.

There was heavy firing in these areas last month until the cease-fire agreement restored quiet.

The Assam Government has lodged a strong protest with the Government of East Pakistan with a request to withdraw the Pakistani reinforcements to relieve tension.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "
Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Village Rebuilt On Old Ruins

A MONUMENT to the triumph of self-help over the ravages of nature was set up on July 5 with the inauguration of Jawahar Nagar, 30 miles from Bhuj in Kutch, by Bombay's Minister of Labour.

To the shrill notes of "shehnai" and welcome songs by women, the people of Jawahar Nagar received the Minister at the gates of the Indian village in Kutch nearest to the Indo-Pakistani border.

Coupled with joy at the birth of the new village was the people's elation at the heavy rains which soaked their parched lands a few hours earlier. The rains, however, breached the seven-mile road leading to Jawahar Nagar. A swift current ran where lay a sandy bed of dried up streams.

The hardy people of Jawahar Nagar surmounted this obstacle to the successful inauguration ceremony, providing yet another example of their determination to overcome their difficulties. In two hours, men and women mended the road and enabled the smiling Minister to drive to Jawahar Nagar —though ninety minutes behind schedule—and declare the village open.

The President of the Kutch Congress Earthquake Relief Committee, with his voice choked with emotions, said the earthquake which spread devastation in Kutch two years ago was taken as a national calamity by the people—a national calamity which was met on a humanitarian basis.

Pak Seizure Of Boat In Surma River

The act of deliberate aggression and piracy on River Surma by the Pakistani forces on the Cachar-Sylhet border od July 7 has raised serious doubts in the minds of the Assam Government officials about the sincerity of Pakistani authorities to maintain peace in the area.

A boat laden with a large cargo of manure, deisel oil, and tarpaulin bound for Palapur Tea Estate in Cachar was intercepted by the Pakistani forces and forced to berth on the left side of the river, under the threat of being fired at.

The entire cargo on board the vessel was looted and the two boat men detained.

Pakistani Volunteers Forced To Cross Border

The myth of "volunteers" rallying to Chaudhry Ghulam Abbas' cease-fire violation movement in the Pakistan-occupied Kashmir, was exploded by the pathetic accounts given by some of the men who crossed the border.

They said that they were forced to come out of their homes and given a ride to the border where, at the point of guns, they were forced to march into Indian territtory.

One of the men was in tears as he said that he was on his way to buy medicines for his ailing brother in Mirpur when he was dragged by marchers and told that he will have to march up to the border from where he could return. No one arrested him though he was told that the Pakistani border police will take him into custody and bring him back.

"Let me go back," Jamil Ahmed implored. "There is nobody in the house, my brother is seriously ill and my education has been interrupted. I will never come back."

Another person, who was said to be the leader of a ten-men group, said, "For God sake forgive me. I have small children. I do not know what is the purpose of this movement. I am an illiterate villager. I was told that I will have to cross the border; otherwise I will be shot dead. So I had to come."

"I was forced to accompany the marcher and assured that, before crossing the border the Pakistani police would arrest us, and take us back," he continued. "But we were not arrested."

"When we reached the border and questioned why we were not arrested a Pakistani soldier pointed a rifle at us and ordered us to cross the border. I had to obey him to save my life. No pardon me and let me go."

A third marcher said, "I was sitting in my shop when I was persuaded to join a meeting and then told to cross the border. I pleaded that my old father was ailing seriously, but nobody listened to me and I was forced to come here. If we do not listen to *Goondas* we are given no ration and are subjected to humiliations."

These simple villagers who have been exploited by adventurist leaders, declared that they will never join any such movement again. According to them, originally twenty-five volunteers had started from Mirpur but fifteen managed to escape.

Ratnagiri Faces Famine Threat

The grim prospects of a wet famine face Ratnagiri district, devastated in the last week of June by the worst flood experienced by the region in the last fifty years.

Damage to property and crops has yet to be estimated, for vast areas still lie under water and are inaccessible on account of dislocation in communications.

The floods followed a week-long wet spell which was climaxed by the 48-hour deluge during which 25 inches of rain fell. The town lay under three feet of water for the great part of the week.

The Bombay-Goa highway was breached at several places and some areas, water level rose to six feet.

Five persons were killed in the floods; several head of cattle were washed away; more than one hundred fifty houses collapsed and hundreds of acres of paddy land were converted into lakes. The Government of Bombay has sanctioned Rs. 100,000 for immediate relief to the stricken people.

Phone 34-1349 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Latest Records For Your Selections

Samundar	5	Records	Rok N roll	41/3
Barish	5	"	"	41/3
Mr. X	4	"	"	33/-
Aasha	4	"	"	33/-
Paying Gues.	4	"	"	33/-
Chori Chori	5	"	Best Music 1956	41/3
Naya Andaaz	6	"	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi ...	8/3
C.I.D. Both Sides ...	8/3
Devta " " ...	8/3
Mem Sahib C.I.D. ...	8/3
Chori Chori Both Sides ...	8/3
Baarisha and Basant Bahaar ...	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati 420	8/3

Packing & postage 7/6 extra.

★

BHARAT MUSIC SALOON
AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)
286 Grey Street,
Phone: 29488.
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Preparing For Non-White Envoys

THE proclamation in the latest "Government Gazette" allowing government and other authorities to entertain non-European official visitors in White-group areas is designed to smooth the way for visits of future "Mr. Simpsons" to South Africa.

It does not mean that the Government is expecting non-European envoys to the Union in the near future.

The visit of Mr. R. C. Simpson, first Black representative of the Ghana Government ever to visit this country, could have caused embarrassing situations for the Union Government last November.

If the visit had occurred last week it would have contravened the Group Areas Act.

Thus the new proclamation permits "prohibited persons" to attend cinemas and eat at licensed restaurants or tea-rooms provided these people of another race are the guests of the Government, Provincial Administrations, local authorities or statutory bodies.

Legally this means that Africans from the reserves and from the Protectorates could attend these European meeting places while on official visits to South African cities.

The official interpretation of the proclamation is that it opens the door for all kinds of similar situations.

In practice, however, this is unlikely to occur. The Native Affairs Department may step in.

An official of the department said that in his opinion the privileges would not be extended to Africans from the reserves.

South-African Africans, however, are to have tribal "pro-consuls" in the cities, and some of these have already been appointed by the African authorities.

These representatives are at present making contact with Africans in various towns, but their appointments have not yet been officially confirmed.

Full operation of the tribal "pro-consul" scheme will replace African Advisory Boards, which are expected to be abolished shortly.

A house, formerly occupied by the principal of the Vlakfontein industrial school, has been taken over by the department and has been handsomely refurnished for chiefs on official visits to Pretoria.

It is a thatched home which would cost £6,000 or £7,000 if situated in an exclusive suburb like Waterkloof.

The Native Resettlement Board is going to build another house at Diepkloof, west of Johannesburg, for chiefs to stay in while on official visits to the Rand.

Vereeniging Municipality has a house for visiting chiefs which the Native Affairs Department may take over.

The department visualises that eventually residences for visiting chiefs will be built in all cities where there must be official contact with Europeans.

America And Events In Iraq

(Continued from page 272)

Africa against the economic shocks which apartheid's stupidity is bringing on the country. The point I am making is that in any case we are a doomed people. If America keeps to the present price level, we'll go to the farms. If she cuts it down, we'll still go to the farms; but our stay there will be of shorter duration because conditions will exist in the country which should drive a little more sense into the heads of the Nationalists.

I am making two points here: That we live in oppression because the Free World has a vested interested (it wants stability and assured profits) in the status quo. If that were not the case it would refuse to buy our gold and would tell our government to try and sell it in Moscow if it likes. Let us see if van Rhijn will go to Moscow. I do not rule this out as a possibility. Moscow is a valued customer of the sheep farmers; they love communist roubles. And then we might tear through all the cant about the Nationalist Party being a guarantee that communism shall not have the free run of the place But I am sure nobody in the Kremlin would make loans to the Union

Let's see Dulles calling off Strijdom's bluff.

700 Huts Washed Away

Seven hundred huts along a four-mile coastal stretch between Cochin and Allepey have been washed away by sea waters, rendering thousands of people homeless.

A report from Allepey said that, owing to the incursion of the sea, hundreds of cocoanut palms had been washed away by the billowing sea. A two-mile long, two hundred foot wide *bund*, protecting 1,000 of acres of paddy fields from sea water is also threatening to give away.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Mahatma Gandhi?

Was there a Man such as Mahatma Gandhi who lived on this Earth?

Then what did he do?

See for yourself this mighty Man who moved on this Earth and gave the world a new vision of thought.

This publication is fully illustrated. Over 300 pages and over 500 photographs of art paper.

12 x 15 STRONGLY BOUND BOOK.

Released by the Government of India

Priced £5—5—0.

NOW FOR SALE AT

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

B-I Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

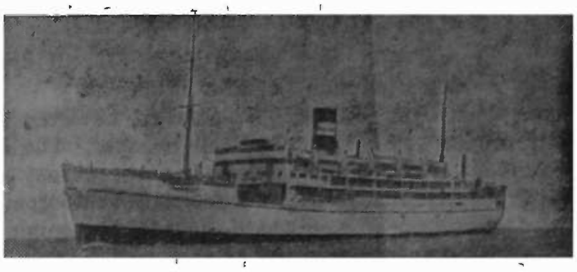

S.S. Kampala due 31st July 1958.
Sails for Bombay on 5th August 1958.
S.S. Karanja due 29th August 1958.
Sails for Bombay via Karachi on 4th Sept. 1958.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third "	"	"	"	£31—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.

Telephone 20432, — Tel. Add. "KARAMAT."

THE

QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, - - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - TELEPHONES 47453 & 47888.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

No. 27—Vol.-LVI.
Friday,
18th July, 1958
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION

ઈન્ડિયન
ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★

બુરાઈનો બદલો બુરાઈથી કદી ન આપો; બુરાઈને ભલાઈથી જીતો!

—પોલ.

★

પુસ્તક ૫૬ મું—અંક ૨૭ | તા. ૧૮ જુલાઈ, ૧૯૫૮. | છુટક નકલ પે. ૪

22 JUL 195

પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસને સાબ્રાના સેક્રેટરીની ચેલેન્જ

થોડાક સમય પહેલાં 'સ્ટાર' છાપામાં પ્રોફેસર એલ. જે. ડ્યુપ્લીસીસે એક લેખ લખ્યો હતો. જેમાં એમણે અરજી કરી કતી કે દક્ષિણ આફ્રીકાની બધી કોમોને દક્ષિણ આફ્રીકાના નાગરીકો તરીકે રહેવાની છુટ હોવી જોઈએ. અને બાસ્કાપની જે નીતી છે તેને રદ કરવી જોઈએ. એ લેખને ટ્રાંસવાલના વિભાગની સાબ્રાના સેક્રેટરી મી. ડબલ્યુ. ઇ. બાર્કરે ચેલેંજ કરી 'સ્ટાર' છાપામાં એક પત્ર લખી જણાવ્યું છે કે, પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસ સરકારની સામે પોતાનો વિરોધ દર્શાવી રહ્યા છે અને આ વિરોધમાં તે એકલા જ છે. કદાચ એમનો હેતુ એ નહિ હોય પણ એમના લેખ વાંચનારાઓ એજ અર્થ કરી શકે છે.

પ્રોફેસર ડ્યુપ્લીસના વાક્ય પરથી આપણને એમ જણાય છે કે, સરકારે ઈલાયદાપણાના સવાલ વિષે કોઇ પણ રચનાત્મક પગલાં હજુ સુધી નથી લીધાં અને જો તેઓ રીઝર્વોને સુધારવાનાં પગલાં લેય તો દક્ષિણ આફ્રીકાના જુદા સંસ્થાનો કરવા બહુ સહેલાં છે. મી. બાર્કર એમ જણાવે છે કે, પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસને આ સવાલની પુરી માહિતી નથી તેઓ એ નથી સમજતા કે, જુદાં સંસ્થાનો સ્થાપવાને માટે આપણે લોકોને એવી કેળવણી આપવી જોઈએ કે જેથી તેઓ સંસ્થાનોના બારામાં વિચાર કરી શકે. આપણે સરકારને કહેવાથી કાંઇ આખી આમજનતાના મતને બાજુપર મુકી નથી શકતા. અને પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસ આ જ વસ્તુ ઉચારી રહ્યા છે. પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસના કહેવાથી જે સરકાર રાજ્ય કરશે એ બહુ વખત રાજ નહિ કરે. બીજો સવાલ પ્રોફેસર ડ્યુપ્લસીસે ધ્યાનમાં નથી લીધો કે બાન્ટુ લોકોને ઉન્નત કરવા જોઇએ.

એ વસ્તુ સારી છે કે રીઝર્વોમાં પચાસ લાખ પાઉંડ ખર્ચીને પાંચસો મોટી ફેકટરીઓ ખોલવી. પણ સાવ ગામડીયા આફ્રિકનોને ફેકટરીના કામમાં કુશળ કરવા એ થોડાં વરસનું કામ નથી. વધુમાં પ્રો. ડ્યુપ્લસીસ આફ્રિકનોની સાથે વાતાઘાટની વાતો કરે છે, આ એક સ્વપ્ન તરીકે સારી વાત છે પણ વાસ્તવિકતામાં અમલમાં મુકવી એ બહુ સહેલી નથી. મારૂં માનવું છે કે, આફ્રિકનો માટે સ્વતંત્રતા અથવા રીઝર્વોના સુધારા એ બધુ હાલ ચાલી રહેલી ઇલાયદાપણાની નીતિથી જ બની શકશે. નહિ કે રાઉંડ ટેબલ કોન્ફ્રેન્સથી. અને કોઈ પણ સરકાર આવા પગલાં લેવાનો પ્રયત્ન કરશે તેને ગોરા મતાધિકારીઓ તોડી પાડશે. અને હું એ પણ નથી માનતો કે, આફ્રીકન નેતાઓ એવી કોઇ પણ નીતી ઉપર ચર્ચા કરવા તઇયાર થાય કે જેમાં ઇલાયદાપણું સ્વીકારવામાં આવ્યું હોય. અને અંતમાં એ કે, બધાને માટે જે સ્વતંત્રતાની વાત પ્રો. ડ્યુપ્લસીસ કરે છે એનાથી આ દેશમાં કોઇપણ જ જાતની સુઘડ પ્રજાસત્તાક સરકારની આશા રાખવી નકામી છે.

મી. બાર્કરે પ્રો. ડ્યુપ્લસીસને એવો પ્રશ્ન કર્યો છે કે તેઓ કઇ જાતની સ્વતંત્રતા આપવાની વાતો કરી રહ્યા છે? અને વધુ મહત્ત્વનું એ છે એમની સુચનાને જો ગોરા મતાધિકારીઓ અગર આફ્રિકનો સ્વીકારવાને તઈયાર નહિ થાય તો એ પરિસ્થિતિમાં એઓ શું કરી શકશે?

હાલ થોડા વખતથી લોકોને એમ દેખાવા માંડયું છે કે સાબ્રાના ઘણા નેતાઓ સરકારની નીતીથી વિરૂદ્ધ છે, આ વસ્તુ સત્ય નથી. ફકત થોડાક આફ્રિકાનરો કે જેઓ લીબરલ મત ધરાવે છે દાખલા તરીકે પ્રો. બેન મરેઈસ, પ્રો. પી. પ્રીસ્ટોરીયસ, પ્રો. ડ્યુપ્લસીસ અને એવા થોડાક લોકો સરકારની નીતી સામે વિરોધ કરી રહ્યા છે પણ એનો અર્થ એ નથી થતો કે બધા સુધરેલા આફ્રિકાનરો આવવા મત ધરાવે છે. સરકારે હમણા સુધીમાં જે જે કર્યું છે એને માટે સાબ્રાને આ સરકાર માટે ઘણો જ આદર છે અને હું આશા રાખું છું કે મારા આ પત્રથી લોકોને સાબ્રાના અને પ્રો. ડ્યુપ્લસીસનાં મતોમાં રહેલો તફાવત માલમ પડશે.

આફ્રિકન શબ્દ સામે ફરવુઅર્ડનો અણગમો

મેરીત્ઝબર્ગના 'નાટાલ વીટનેસ' છાપાના એક અગ્રલેખમાં એમ લખવામાં આવ્યું છે કે હાઉસ ઓફ એસેમ્બલીમાં હમણાનાં એક ભાષણમાં ડૉ. ફરવુઅર્ડે આફ્રિકન શબ્દ માટે વાંધો ઉઠાવ્યો હતો આજ સુધી અમને વિચાર આવતો હતો કે ડૉ. ફરવુઅર્ડની ટીકા કરનારા એમની ઉપર જરા વધુ સખતાઇથી ટીકા કરી રહ્યા હતા અને અમને એમ લાગતું હતું કે એમના સાથીદારો એમનાથી ઉતરે એવા ન હતા તેમ છતાં ડૉ. ફરવુઅર્ડ સામે વધુ વિરોધ દર્શાવવામાં આવતો હતો. પણ હાઉસ ઓફ એસેમ્બલીમાં એક બનાવ બન્યો એના ઉપરથી જાણી શકાય છે કે, ડૉ. ફરવુઅર્ડ સામે એટલી સખત ટીકા શા માટે કરવામાં આવે છે.

કેપ વેસ્ટર્નના નેટીવ પ્રતિનિધિ મી. એલ. બી. લીવોર્ડને આફ્રિકનોના બારામાં હાઉસ ઓફ એસેમ્બલીમાં એક સવાલ પુછ્યો હતો ત્યારે તેમણે વાપરેલા આફ્રિકન શબ્દ અંગે ડૉ. ફરવુઅર્ડે આફ્રિકન શબ્દ સામે વિરોધ દર્શાવ્યો હતો એમણે જણાવ્યું કે આપણી કાયદાપોથીમાં આફ્રિકનો સાથે કોઇ પણ સંબંધ બતાવવામાં નથી આવ્યો આફ્રિકનો કોણ છે એની અમને ખબર નથી નેટીવ એફેર્સના ખાતાને ફકત નેટીવ્સ અથવા બાન્ટુ ઓની જ ખબર છે અને પાર્લામેન્ટના ઘણા કાયદાઓમાં પણ બાન્ટુઓનું જ નામ છે. આના ઉપરથી આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે, ડૉ. ફરવુઅર્ડ ઉદ્ધતાઇની હદે પહોંચી ગયા છે.

ડૉ. ફરવુઅર્ડ માટે આફ્રિકન શબ્દ વાપરવાનું ફરજીયાત નથી. પણ તેઓ એ તો જાણેજ છે કે, ઘણા બાન્ટુ અથવા નેટીવોમાં આજે આફ્રિકનો તરીકે એમને સંબોધવાની ઇચ્છા દર્શાવવામાં આવે છે. તેઓનું માનવું છે કે બાન્ટુ અથવા નેટીવ શબ્દથી એમનું અપમાન થાય છે. જો આ વસ્તુની ડૉ. ફરવુઅર્ડને માહિતી નહિ હોય તો અમે માનતા હતા એના કરતાં પણ તેઓ આ હોદ્દો ધરાવવા માટે વધુ નાલાયક છે. પણ એમનાં વાકયો ઉપરથી એ સ્પષ્ટ થાય છે કે એમને ખબર હોવા છતાં એમણે ઉદ્ધતાઇને લીધે જ આવો વિરોધ ઉઠાવ્યો હતો.

ખરી વસ્તુ પાછળ વખત આપવાનું આપણને ખુંચે છે; નકામી વસ્તુ પાછળ ખુવાર થઇએ છીએ ને ખુશ થઇએ છીએ.

—ગાંધીજી

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૮ જુલાઈ, ૧૯૫૮.

એ. એન. સી. અને સાબ્રા

છેલ્લા થોડા દિવસોમાં સાબ્રાની એક્ઝેક્યુટીવ કમીટીએ કરેલાં નિવેદનમાં તેઓએ ઇલાયદાપણામાં વિશ્વાસ દર્શાવ્યો છે અને આફ્રિકન નેતાઓને મળવાની સાબ્રાની ઇચ્છા ઉપર ડો. ફરવુઅર્ડે પાર્લામેન્ટમાં દર્શાવેલો મત અને સાબ્રાના ટ્રાંસવાલ ક્ષેત્રના સેક્રેટરીનો 'સ્ટાર' છાપામાં છપાયેલો મત આ બધી બીનાઓ જોઇને આફ્રીકન નેતાઓએ સાબ્રાની કોન્ફરન્સમાં જવા માટે નવા વિચારો કરવા જોઇશે.

ઉપર જણાવેલી બધી વાતો ઉપરથી એમ સ્પષ્ટ થઇ જાય છે કે સાબ્રાના મોટા ભાગના સભ્યો, ખુલ્લા મનથી આ કોન્ફરન્સમાં નથી આવવાના. અને અમને ખાત્રી છે કે આ સભામાં જેઓ આવશે તેઓ એક ગુંચવણ ભરેલા સવાલનો ઉકેલ ખરા દિલથી અને ન્યાયથી કરવાના નથી. કારણ કે જો આમ હોત તો ડો. ફરવુઅર્ડ આ કોન્ફરન્સના બારામાં આટલા ખુશીથી સંહમત નહીં જ થાત. અમારૂં તો માનવું છે કે આ કોન્ફરન્સના મોરચા ઉપરથી ફરીથી સરકારની ઇલાયદાપણાની નીતીને આગળ કરવામાં આવશે અને કદાચ સામા પક્ષ વાળાઓને પોતાના મત જાહેર કરવાની તક મળશે પણ એનાથી ફાયદો કાંઇજ નહીં થાય. જો આમજ થવાનું હોય અને અમારી આ શંકાઓ સત્ય નિવડે તો આવી કોન્ફરન્સમાં બીન-ગોરાઓના ધાર્મીક અથવા રાજનૈતિક નેતાઓએ હાજરી નહીં આપવી જોઈએ.

પણ આ વાતને ગંભીર વિચાર આપવાની જરૂર તો છેજ. સ્ટેલનબોશમાં ભરાએલી છેલ્લી સાબ્રાની કોન્ફરન્સ વખતે આપણે જોયું હતું કે થોડાક આફ્રિકાનરોના મનમાં રંગના સવાલ ઉપર ગંભીર વિચારો આવ્યા હતા. આનો અર્થ એ કરી શકાય કે આજે આફ્રિકાનરોમાં બે મત ધરાવનારા પક્ષો થઇ રહ્યા છે. એક પક્ષ એ છે જે ગોરા ઉપરીપણામાં માને છે અને જેની નીતીને અંગે કદાચ મી. ગબેડીમાહે આપેલી ચેતવણી મુજબ કાળા અને ગોરા વચ્ચે યુદ્ધ થશે. અને બીજો પક્ષ એ છે કે જે હવે સમજી રહ્યા છે કે ગોરાઓ વધુ વખત ઉપરીપણું નહીં ધરાવી શકે.

એટલા માટે આ કોન્ફરન્સ એટલે અંશે યશસ્વી નીવડશે કે, આફ્રિકાનરોના બે પક્ષો વધુ સ્પષ્ટતાથી જોઈ શકાશે અને બીન-ગોરાઓ પોતાની તરફેણના પક્ષને ઓળખી શકશે અને તેમની સાથે થઇ બીજા પક્ષના આફ્રિકાનરને એ સમજાવી દેશે કે બીન-ગોરાઓને શું જોઇએ છે.

આ દ્રષ્ટીએ જોતાં જો સાબ્રાની કોન્ફરન્સનો બોયકોટ કરવામાં આવશે, તો કદાચ એ. એન. સી. એક સારો મોકો ગુમાવશે અને આફ્રિકાનરોમાં પડેલી તડને વધુ જોરાવર બનાવવાનો મોકો પણ હાથમાંથી જતો રહેશે. કદાચ એક આફ્રિકાનર લીબરલ પાર્ટી પણ સ્થપાય. એ ખરૂં છે કે અંગ્રેજ લીબરલ અને આફ્રીકાનર લીબરલમાં ઘણોજ ફેર હશે, તો પણ એ ધીમે ધીમે એક ધ્યેયને લીધે એકત્ર થઇ શકશે. આફ્રિકન બહુમતીના નેતાઓની જવાબદારી આજે બધા કરતાં વધુ છે એટલા માટે અમારી સલાહ છે કે, બધો વિચાર કર્યા પછી જ તેમણે કોઇ પણ જાતનાં પગલાં ભરવાં જોઇએ.

પ્રીટોરીયામાં ગ્રૂપ એરીયાઝ

હમણાં પ્રીટોરીયા માટે જે ગ્રુપ એરીયાઝનું જાહેરનામું બહાર પાડવામાં આવ્યું છે. એના ઉપરથી એમ દેખાય છે કે, પ્રીટોરીયાનો સ્થાપી થયેલો ભાગ ગોરાઓને માટે કાઢી લેવામાં આવ્યો છે. જાહેરનામાની સુચના મુજબ નીચે પ્રમાણે ફેરફાર થશે.

ગોરાઓ: હીંદીઓ માટે જાહેર થયેલી જગ્યામાંથી થોડાંક જ ગોરાં કુટુંબોને નીકળી જવું પડશે. બીજા કોઇને કાંઇ અસર થનાર નથી.

ચાઇનીઝ: એમને માટે કોઈ પણ ગ્રુપ એરીયા જાહેર કરવામાં નથી આવ્યો. તો હાલ એ લોકો જ્યાં વેપાર કરી રહ્યા છે ત્યાં પરમીટ દ્વારાં વેપાર ચાલુ રાખી શકશે પણ એ જગ્યાઓમાં કોઇ પણ જાતના ફેરફાર અથવા વેચવાની પ્રવૃત્તિ ખાસ પરમીટ વિના કરી નહિ શકશે.

કલર્ડ લોકો: લગભગ ૭,૯૦૦ માણસોને પોતાનાં ઘરબાર મુકીને પ્રીટોરીયાથી નવ દશ માઇલ દુર જ્યાં હાલ જંગલ જેવું છે ત્યાં જવું પડશે.

હીંદીઓ: લગભગ ૭,૩૦૦ હીંદીઓ અને તેમાં ખાસ કરીને વેપારીઓ છે, ને જેમાંના ઘણા તો પોણો સો વર્ષથી ત્યાં વેપાર કરી રહેલા છે એમને શહેરના મધ્ય ભાગમાંથી નીકળી જઇ ને હાલ જંગલ જેવી જગ્યા છે ત્યાં ચાલી જવું પડશે અને આથી તેઓ પોતાના ગોરા, કલર્ડ અને આફ્રિકન ઘરાકો ગુમાવી દેશે.

આફ્રિકન્સ: લગભગ ૬૦,૦૦૦ આફ્રિકનોને લેડી સેલબોર્ન અને ક્લેરમોન્ટ વિભાગમાંથી નીકળીને બીજાં લોકેશનોમાં જે સરકારના કહેવા મુજબ આર્થીક સગવડવાળાં ભાડાંની પણ વાહનોના ઉંચા ખર્ચ વાળી જગ્યા છે ત્યાં જવું પડશે.

પોલ રોબસનનો વિજય

અમેરીકાનો જગ વિખ્યાત હબસી સંગીતજ્ઞ મી. પોલ રોબસન છેલ્લાં આઠ વર્ષથી યુરોપના પ્રવાસે જવા પ્રયત્ન કરી રહેલ હતું તેને સ્ટેલીન પીસ પ્રાઇઝ મળેલું હોવાથી તે કદાચ સામ્યવાદને ટેકો આપનાર હશે એવી માન્યતાથી ત્યાંની સરકાર તેને પાસપોર્ટ આપવાના અખાડા કરતી રહેલી તેમજ પાસપોર્ટ ઇસ્યુ કરવા અગાવ ૧૯૫૦થી અસામ્યવાદી હોવાના ઇકરાર પત્ર પર સહી કરવી પડે છે તે પર પોલ રોબસને સહી કરવાની ના પાડવાથી તે દરિયા પાર નહોતા જઇ શકતા હમણાં સુપ્રીમ કોર્ટના એક નિર્ણયથી એવી સહી લેવી એ ગેર કાયદેસર ઠરવાથી પોલ રોબસનને પાસપોર્ટ અપાયો છે અને એરથી ૧૦મી જુલાઇએ લંડન પહોંચી ગયા છે તેમને લંડનની પહેલી કોન્સર્ટ માટે એક હજાર પાઉન્ડ મળશે. લંડન પછી ગ્રેમ અને સોવીયેટ રશીયામાં પણ સંગીતના જલસાઓ ગોઠવવાના પ્રબંધ થઇ ગયેલા છે. યુરોપના પ્રવાસ દરમ્યાન લંડનને હેડ ક્વોટર્સ તરીકે રખાશે.

મી. પોલ રોબસનનો જન્મ હારલેમમાં સને ૧૮૯૮ના એપ્રીલની ૯મી તારીખે થયો હતો એટલે ચાર જ મહિના પર તેમણે ૬૦ વર્ષ પુરાં કર્યાં છે.

તેઓ મુશ્કેલીઓનો સામનો કરી પૂર્વગ્રહોને હડસેલતા, આત્મબળ અને શ્રદ્ધાથી, ન્યુજરસીની રટગર્સ યુનીવર્સીટી સુધી પહોંચ્યા. ત્યાં તેમણે પ્રથમ કક્ષામાં સાફલ્ય મેળવ્યું અને બુદ્ધિ તથા પટુતા કાંઇ રંગને જ વરી નથી એમ સિદ્ધ કર્યું. કાયદાનો અભ્યાસ કરી, બેરીસ્ટર થયા અને પછી કલાનો અભ્યાસ પણ આદર્યો. સંગીત અને અભિનય પર અકલ્પનીય પ્રભુત્વ મેળવી ગાયક અને અભિનેતા તરીકે બહાર આવ્યા. એમના અસંખ્ય શક્તિઓથી ભરપૂર અવાજને બળે તેમણે પ્રાર્થનાઓ, ગીતો, ગાઇને અગણિત જનોનાં મન ડોલાવ્યાં, આંખો આંસુથી ભીની કરી, હૃદયો પીગળાવી, મનોદશા ફેરવી, અભિનેતા તરીકે નાટકો અને ફીલ્મોમાં ભાગ લીધો અને હબ્સીઓના હાલ હવાલનું વર્ણન પણ કર્યું. યુઝીન ઓનીલનાં બે ત્રણ નાટકોમાં હબ્સી પાત્રો જેવાં કે એમ્પરર જોન્સ, જીમ હેરીસનો પાઠ એટલી સચ્ચાઇ અને સહજતાથી ભજવ્યો કે પ્રેક્ષકોને તેમની અન્યાય પરિસ્થિતિનો તેમજ તેમાં વસેલી કરૂણતાનો ખ્યાલ આવ્યો. રમતગમતનાં મેદાનો પર પણ તેમણે ફુટબોલ વિ.માં નામના મેળવી છે અને પશ્ચિમના પ્રદેશોમાં મુસાફરી કરી ત્યાંના લોકોના રીવાજો વિ.નો અભ્યાસ પણ કર્યો છે. તેમની આત્મકથા '*Here I Stand*' માં તેમણે અમેરીકા પ્રત્યેના પોતાની લાગણીઓ દર્શાવી છે. તેમાં નથી રાગ કે દ્વેષ, અહંકાર કે મદ, ઇર્ષા કે ઘૃણા. આ ઉચ્ચ કોટીના માનવીમાં અમાનુષી લાગણીઓને સ્થાન નથી. કોઇ પ્રકારની નીચી કક્ષાની ભાવના નથી, સસ્તી જાહેરાત માટે પ્રીતી નથી, પણ મનમાં ઉદાર અને વિશાળ આકાંક્ષા છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિવિધ વર્તમાન

ગ્રુપ એરીયા અને મસ્જીદો

કેપના મોટીનીકવા વિભાગના કલર્ડ પ્રતિનિધિ મી. એમ. ડબલ્યુ. હોલેન્ડે કેપટાઉનમાં યુનીયનની પાર્લામેન્ટમાં પૂછેલા પ્રશ્નના જવાબમાં ગૃહ પ્રધાન ડૉ. ટી. ઇ. ડોંઝીસે ૧૧મી જુલાઇએ કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકાના મુસ્લીમો માને છે કે તેમને ગ્રુપ એરીયાના કાયદો જો મસ્જીદો ઉપર અમલમાં મુકાય તો તેઓને ઇસ્લામ ધર્મના કાયદાનું પાલન કરવામાં અંતરાય આવે છે. આ હેવાલ તેમણે છાપામાં જોયા છે. વધુમાં તેમને પૂછવામાં આવેલું કે, મસ્જીદ અને બીજાં પૂજાના ધાર્મીક સ્થળોને ગ્રુપ એરીયાનો કાયદો લાગુ ન પડે એવો તેમાં સુધારો કરવાની તેઓ ઉમેદ રાખે છે કે કેમ? એના જવાબમાં તેમણે કહ્યું હતું કે, પ્રાર્થનાના કારણે હાજરી આપવા માટે ગ્રુપ એરીયાનો કાયદો અટકાયત કરતો નથી.

સુએઝની નહેરનું કોન્ટ્રેક્ટ

કેરોમાં ૯મી જુલાઇએ સુએઝ નહેરના સત્તાવાળાઓએ ત્રણ અમેરીકન કંપની સાથે ૭૬,૭૧,૦૦૦ પાઉંડથી નહેરને પહોળી અને ઉંડી કરવાનું કોન્ટ્રેક્ટ આપ્યું છે આંતરરાષ્ટ્રિયમાંથી ટેન્ડરો મંગાવેલા તે પૈકી આ ત્રણે સંયુકત બની ઓછામાં ઓછી રકમ જણાવી હતી ત્રણમાં પહેલી ધી એટલાંટીક ગલ્ફ એન્ડ પાસીફીક કું. બીજી ધી સ્ટાનડર્ડ ડ્રેજીંગ કોર્પોરેશન અને ત્રીજી ધી હાવાલીયન ડ્રેજીંગ કું. છે. નવી યોજના મુજબ નહેરની પહોળાઇ ૬૫ યાર્ડની છે તે હવે ૯૮ યાર્ડ થશે ૧૯૫૭માં નહેરનો આવક ચાર કરોડ પાઉંડ થયેલો તેમાંથી એક કરોડ નહેરની સુધારણા માટે કાઢ્યા હતા.

બેદરકાર ડાયવરોને માટે

આગામિ સપ્ટેંબરમાં પીટરમેરીટઝબર્ગમાં મળનારી એફ. ડબલ્યુ. આઇ. ની વાર્ષીક કોંગ્રેસમાં તેની એક્ઝેક્યુટીવ કમીટી એક ઠરાવ દ્વારા મોટરના ડ્રાઇવરો જે રસ્તાના ખુણાપર કે ઉંચાણના રસ્તાપર ઓવરટેક—આગળ નીકળી જવા જેવા, રસ્તાના નિયમોનો ભંગ કરે અથવા પીધેલા પુરવાર થાય તેઓને દંડ સિવાય માત્ર જેલ અને જીંદગીભરનું લાયસન્સ રદ કરવાની શિક્ષા કરવા માટે સરકારને ભલામણ કરવા ધારે છે.

'નુસાસ'ની અપીલ

નેશનલ યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રીકન સ્ટુડન્ટસની ગ્રેહામ્સટાઉન ખાતે મળેલી કોન્ફરન્સે ૧૦મી જુલાઇએ એક ઠરાવ પસાર કરીને નેટીવ અફેર્સ ખાતાના પ્રધાન ડૉ. એચ. એફ. વરવુઅર્ડને અપીલ કરી છે કે, જાહેર મીટીંગોમાં ૧૦થી વધારે નેટીવની હાજરી ઉપર સરકારે જે પ્રતિબંધ મુકેલો છે તેનાથી નેટીવોની પ્રગતિને ઘણું સહન કરવું પડે છે માટે તે ઉઠાવી લેવો જોઇએ. આ કોન્ફરન્સમાં થોડા આફ્રિકન અને હીંદીઓ પણ હાજર હતા.

હિંદી શિક્ષકોનો પગાર

તાજેતરમાં ગોરા શિક્ષકોના પગારમાં વધારો કરવાનું જે પ્રમાણ નક્કી થયું છે તે મુજબ હીંદી શિક્ષકો માટે પણ પગારમાં તાત્કાળિક વધારો કરવા માટે પ્રાંતિક એડમીનીસ્ટ્રેટર પાસે માગણી કરતો ઠરાવ ડરબનમાં ૯મી જુલાઇએ નાટાલ ઇન્ડિયન ટીચર્સ સોસાયટીની કોન્ફરન્સમાં ૬૦૦ જેટલા પ્રતિનિધિઓએ સર્વાનુમતે પસાર કર્યો હતો.

બ્રીટનની નેવીમાં

બ્રીટનની નેવીના પાર્લામેન્ટરી સેક્રેટરી મી. રોબર્ટ એલને ૧૦મી જુલાઇએ પાર્લામેન્ટમાં કહ્યું છે કે પાંચ ક્રુઝર, સાત ડીસ્ટ્રોયર, તેત્રીસ ફ્રીગેટ્સ, નવ સાગર માઇન સ્વીપર અને એકત્રીસ પેટ્રોલ બોટ તથા ટોરપીડો મળી ૮૫ જહાજો પુરાણી થઇ જવાથી રદ્દીમાં વેચાઇ જશે. અને બે વર્ષની અંદર તેનું સ્થાન નવાં પચાસ લડાયક જહાજો લેશે.

છવીસ મણનો માણસ!

કદાચ જગતનો સૌથી વધુ વજનવાળો રોબર્ટ અર્લ હ્યુજસ નામનો અમેરીકાનો ૩૨ વર્ષનો યુવક જે ૧૦૪૧ રતલનો છે તેને મીઝલ્સ અને બીજી તકલીફ માટે ઇન્ડીયાના પ્રાંતના બ્રેમન શહેરની હોસ્પીટલમાં એક ખાસ કેરેવનમાં સારવાર માટે લઇ જતાં હોસ્પીટલનું પ્રવેશદ્વાર નાનું પડયું હતું અને ખાટલો પણ નાનો પડયો જેથી તેજ કેરેવનમાં ડોકટરોએ તેની દવા કરી પણ ૧૦મી જુલાઇએ તે મરી ગયો હતો. તેની દેહનું માપ દશ ફુટ બે ઇંચ, હાથની બાજુઓ ૪૦ ઇંચની અને ૭ ફીટ ઉંચો હતો. ડોકટરો કહે છે કે તે ત્રણ વર્ષનો હતો ત્યારે હુપીંગ કફ થયેલો તેમાંથી તેના ગ્રેન્ડનું પ્રમાણ ખોરવાઇ ગયેલું જેથી જાડો થઇ ગયો હતો.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૬૬૫૪.

માલહર્બ જાણવા માગે છે

નાટાલ યુનીવર્સીટીના પ્રીન્સીપલ ડૉ. ઇ. જી. માલહર્બે ઇલાયદી યુનીવર્સીટીની કેળવણીના કમીશન પાસેથી તેઓ હાલમાં યુનીવર્સીટીમાં બીન-ગોરાઓ માટે જે જુદી સગવડો કરવામાં આવી છે એને ફગાવીને યુનીવર્સીટીના અંકુશમાંથી લઇ લેવામાં આવશે કે કેમ એ જણાવવાની માગણી કરી છે. તેઓએ કમીશનને એ પણ પૂછ્યું છે કે, કમીશને પોતાની તપાસમાં એવો નિર્ણય કર્યો છે કે શું? કે બીન ગોરાઓને ઉંચું શિક્ષણ આપવા માટે યુનીવર્સીટી લાયક નથી. અને જો નથી તો એના માટે શું પ્રમાણ છે? અને એ પણ પૂછ્યું હતું કે હાલમાં જે બીન-ગોરો વિભાગ છે એને યુનીવર્સીટીની કક્ષામાંથી લઇ લેવાથી આર્થીક લાભ શું થવાનો છે? એક પત્રમાં ડૉ. માલહર્બે લખ્યું છે કે, આમ કરવાથી નાટાલની યુનીવર્સીટીને ઘણું જ નુકસાન પહોંચશે. બાવીસ વર્ષથી પણ વધારે વખતથી બીન-ગોરાઓ માટે જુદી સગવડો કરવામાં આવી છે અને આ સગવડોને યશસ્વી બનાવવાનું કામ એવા પ્રોફેસરોએ કર્યું છે કે જેમણે પોતાના સમયનો ભોગ આપીને આવાં ઉચ્ચ શિક્ષણો આપ્યાં છે. અને સાથે સાથે બીન-ગોરા અને ગોરાઓ તરફથી જે નાણાંની ભેટો મળી છે એનાથી પણ ઘણી મદદ થઇ શકી છે. હું આશા રાખું છું કે તમારૂં કમીશન સરકારને સુધારક રીતે ફેરફાર કરવા સુચવે અને વિનાશને માર્ગે ન જાય. આજ સુધીમાં નાટાલ યુનીવર્સીટીમાં બની શકે ત્યાં સુધી સરકારની સુચવેલી નીતિથી કામ લેવામાં આવેલું છે.

દ. આ.માં પહેલી બીન-ગોરી સફારી બસ ટુર

આજે આપણે માટે આ દેશમાં પબ્લીક બસ કોચથી પ્રવાસની કોઇ પણ જાતની સગવડ નથી. બીન-ગોરી પ્રજાને પોતાના દેશની મુસાફરી કરવી હોય તો અનેક અગવડો વેઠવી પડે છે. તેમને પણ દેશ જોવાની અને હોલીડે ટુર કરવાની ભાવના હોય જ છે પરંતુ અનેક અગવડોનો ખ્યાલ આવતાં તે વિચાર પડતો મુકવો પડે છે. એ બધી અગવડો દુર કરી, "બ્લ્યુ બર્ડ સફારી" નામની કંપની સ્થાપિત કરવામાં આવી છે, જેથી હવેથી બીન-ગોરી પ્રજા સાઉથ આફ્રિકાનો પ્રવાસ કોઇ પણ જાતની અગવડ વીના કરી શકશે.

એ ટુર કરવા માટે આ કંપનીએ ૧૨ માણસોની જોગવાઇ થાય એવી (લકઝરીયસ) બસ ખરીદી છે, જેમાં દરેક જાતની સગવડ કરેલી છે.

એ બસ ટુરની ઉદ્ઘાટન ક્રિયા ૧૫મી જુલાઇથી થઇ છે અને દરેક ટુર ૧૨ દિવસની હશે, જેમાં ડરબન, ઇસ્ટલંડન, પોર્ટ એલીઝાબેથ અને ગાર્ડન રૂટ થઇને કેપટાઉનની મુલાકાત લેવાશે. આ દરેક સ્થળે જોવા લાયક સ્થળોની મુલાકાત ગોઠવવામાં આવી છે. આમ એકંદરે ૩૫૦૦ માઇલની મુસાફરી થશે. તેના દર બીન-ગોરી પ્રજાની આવકને ધ્યાનમાં લઇને દરેક સ્થળે હોટેલોમાં રહેવા જમવાની સગવડ સહિત ૫૦ પાઉન્ડ રાખવામાં આવ્યા છે. જેમને રહેવા જમવાની જોગવાઇ પોતેજ કરવી હોય તેમને માટે ફકત ૩૫ પાઉંડ દર રાખવામાં આવ્યો છે.

બીજી ટુરો—જેવી કે પોર્ટુગીઝ ઇસ્ટ આફ્રિકા ક્રુગર નેશનલ પાર્ક, વીકટોરીઆ ફોલ્સ વગેરેનાં પર્યટનો પણ વિચારાય છે.

જોહાનીસબર્ગના પ્રખ્યાત 'સ્ટાર' છાપાએ એક અગ્રલેખ દ્વારા આ બીન-ગોરી પ્રજા માટે પ્રવાસની થતી સસ્તી અને ઉત્તમ સગવડ માટે સંતોષ જાહેર કરી પ્રયોજકોને ધન્યવાદ આપી સફળતા ઇચ્છી હતી. આ ટુરથી ઘણાયે લોકો કે જે જીંદગીમાં ભાગ્યે જ પોતાનો જન્મદેશ જોઇ શકયા હોત તેઓ થોડા ખરચે સહેલાઇથી ને થોડાજ દિવસોમાં જોઇ શકશે. એથી એમને ઘણો લાભ થશે. ઉપરાંત જુદા જુદા લોકો સાથે ફરવાનો, હળવા મળવાનો, ને રહેવાનો પ્રસંગ પ્રાપ્ત થતો હોવાથી માનવ માત્રની એકયતામાં દેશને કેટલો બધો ફાયદો છે તે સહેજમાં સમજાશે. બીન-ગોરી પ્રજાના આ સાહસને સફળતા મળે એમ ઇચ્છીશું. "જાગરગી"

અદ્યતન સફારી બસ ટુર (પ્રવાસ)

પહેલીજ વાર નોન-યુરોપીયનો માટે દર પખવાડીએ જોહનીસબર્ગથી ડરબન, ઇસ્ટ લંડન, પોર્ટ ઇલીઝાબેથ, દ્વારા ગાર્ડન રૂટના રસ્તે થઇને કેપટાઉન વગેરે સ્થળોનાં રમણીય અને મનોરંજક સ્થળોની મુલાકાત લેવા છે.

લકઝરીયસ બસ અને દરેક સ્થળે હોટેલની ઉત્તમ સગવડ.

વધુ વિગત માટે લખો અથવા મળો :

બ્લ્યુ બર્ડ સફારી

65 Bree Street, 1st Floor No. 4
Newtown — P. O Box 9930,
JOHANNESBURG.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

નારી જગત

સમાજમાં અને કુટુમ્બમાં સ્ત્રીનું સ્થાન

(લેખક : રાજકુમારી અમૃતકોંર)

કદાચ આખી દુનીયાના ઇતિહાસમાં, આજે થઇ રહેલા પરિવર્તનો જેટલા આપણા આ યુગમાં આપણે જોઇ રહ્યા છીએ તેટલા કોઇપણ પુર્વ યુગમાં થયા નહોતાં પામ્યા.

મોટામાં મોટું પરિવર્તન આપણે જોઇએ તો એ છે કે, સમાજમાં આજે સ્ત્રીનું સ્થાન ઘણું સુધરી ગયું છે. આપણે વિતેલા યુગોનો જો અભ્યાસ કરીએ તો જોઇશું કે, સ્ત્રીઓ ફક્ત છોકરાંઓને ઉછેરવામાં અને પોતાના ધણીની સેવામાં પોતાનો બધો વખત ગાળતી હતી. ઘર એ એમનો આખો સંસાર હતો, અને ઘરની બહારની વાતમાં એને માથું મારવાની કાંઇજ જરૂર ન હોતી જણાતી.

આપણા દેશમાં હજુ પણ એવા માનનારાઓ છે કે, પુરૂષો જેમાં આજે ભાગ લઈ રહ્યા છે, એમાં સ્ત્રીઓનું કાંઇ સ્થાન નથી. મને ઘણીવાર નવાઇ લાગે છે કે આવી વૃત્તિને સ્ત્રીઓ વગર પુછે, આજ સુધી સ્વીકારતી આવી છે. આનો આપણે પહેલાં વિરોધ કેમ ન કર્યો, અને પુરૂષથી સ્વતંત્ર થવાનો આપણે ઇલાજ કેમ ન શોધ્યો? મારૂં માનવું છે કે અપણને એટલું શિક્ષણ ન હોતું મળ્યું કે જેથી આપણે, પુરૂષોના કાર્યોમાં ભાગ લેઇ શકીએ.

પણ વિશ્વમાં એક સનાતન કાયદો છે કે જે પુરાણુ કાળથી ચાલતો આવ્યો છે, એ પરિવર્તનનો છે. અને આજે સ્ત્રીઓનાં જીવનમાં પરિસ્થિતિને અંગે, અને શિક્ષણને અંગે ઘણા ફેરફાર થઇ ગયા છે. યુદ્ધ દરમીયાન, ઈંગ્લંડમાં સ્ત્રીઓએ પુરૂષોનાં બધાં કામો સંભાળી લીધાં હતાં. એટલે આપણા આ યુગમાં સ્ત્રીઓમાં જાગૃતી આવેલી છે, અને એને પરીણામે સ્ત્રીઓએ ઘણાં ક્ષેત્રોમાં જવાબદારીઓ ઉઠાવેલી છે. એ વાત ખરી છે કે હજુ આપણી ઘણી બહેનોને આ ઉન્નતીનો લાભ નથી મળ્યો. પણ હવે ઉન્નતીનો માર્ગ ખુલ્યો છે, એટલે તેઓને એનો ફાયદો અવશ્ય મળશે.

હું એમ નથી માનતી કે સ્ત્રી જાતી નબળી છે. એનાં જીવનનું મુખ્ય કર્ય એના ઘરમાં છે, અને એક માતા તરીકે એનો ધર્મ છે કે તે સારા નાગરીકો પેદા કરે. સારી કોમો સારી માતાઓથીજ બને છે, વિજ્ઞાન બતાવે છે, કે બાલ્ય અવસ્થામાં જે સંસ્કારો પડે છે, એ માણસના અંત સુધી તની સાથે રહે છે. આ સિવાય, ઘર એ સ્ત્રીનું રાજ્ય છે, આમ સુખ અને શાંતી, સૌંદર્ય અને સ્વચ્છતા રાખવાનું કામ એ સ્ત્રીના હાથમાં છે. સ્વરાજ્ય, પહેલાં ઘરમાંથી જ શરૂ થાય છે. અને ઘરના રાજ્યમાં એ કેટલું સરસ ચાલે છે, એ સ્ત્રીની કુશળતા ઉપર નિર્ભર છે.

આ તો સ્ત્રીનું ઘરનું કામ થયું, પણ હું સમાજમાં સ્ત્રીના સ્થાન વિષે વધુ કહેવા ઇચ્છું છું. ઓછાં શિક્ષણને લીધે, સ્ત્રી સરકારમાં અથવા ભણતર અને રાજનીતીમાં આગળ પડતો ભાગ નથી લઇ શકી. અને જો એને પુરૂષોને મળતું શિક્ષણ મળે, અને આર્થીક હકો મળે, તો એ આ જવાબદારીઓ પણ ઘણી જ કુશળતાથી પોતાને માથે લઇ શકે એમ હું માનું છું.

આજે સ્ત્રીઓને માથે પણ કમાવાની જવાબદારીઓ છે, અને એને લીધે તેઓ ઘણા ક્ષેત્રોમાં દાખલ થઇ શકી છે. ઘણીવાર એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે, જે સ્ત્રીઓ બહારનાં કામોમાં માથાં મારે છે, એમના ઘરમાં કાંઇ ઠેકાણું નથી હોતાં; અને એમને લીધે પુરૂષોમાં બેકારી વધે છે. પણ જો આપણે આપણા જીવનમાં શિષ્ટાચાર રાખીએ તો, ઘરનું કામ પણ સારી રીતે સંભાળી શકાય છે. એક 'સુઘડ રાજ્યમાં, દરેક માનવીનો હક છે કે તે કામ કરવાની છુટ માંગે. આજે યુ. એસ. એસ. આર.માં, જ્યાં ૫૦ વરસ પહેલાં સ્ત્રીઓ આપણા જેટલી જ પછાત હતી, ત્યાં તેઓ શિક્ષણ અને સ્વાસ્થ્યના વિભાગને પોતાના કાબુમાં રાખે છે. યુ. એસ. એ. માં પણ સ્ત્રીઓ એટલી આગળ વધેલી છે કે આજે તેઓ દેશની રાજનીતીમાં આગળ પડતો ભાગ ભજવી રહી છે. વળી પુર્વની સ્ત્રીઓ પણ જાગૃત થઇ રહી છે, અને દુનીયામાં એમનો અવાજ સંભળાવો જોઇએ. સ્ત્રીઓએ આજની દુનીયામાં ઘણું આપવાનું છે. આજે અંધકારના વાદળો બધે છવાઇ ગયાં છે, અને બધાનું ભવિષ્ય અનિશ્ચિત છે.

આપણા દેશમાં આપણે ધીરજ અને આશાના ચીરાગને ઓલવાવા ન દેવો જોઇએ. આપણે તો દુનીયાને આશા આપવાની છે, અને રાજનીતીમાં સ્વચ્છતા લઇ આવવાની છે. આપણા સમાજમાં જે અછુત, કોમી ભેદભાવો છે એને આપણે દુર કરવા જોઇએ, સમાજ સેવા એ સ્ત્રીનો ખાસ ધર્મ છે, અને સમાજમાં આપણે ઘણોજ મોટો ભાગ ભજવી શકીએ.

અંતમાં હું, એ કહેવા ઇચ્છું છું કે આપણે ગમે તેટલો આગળ પડતો ભાગ લઈએ પણ આપણે હથીયારનું જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવાની જરૂર નથી. આપણે દુનીયાને અહીંસાને માર્ગે દોરવાની કોશીશ કરવી જોઇએ. જો આપણે આ આદર્શ ખોઇ બેસશું, તો એમાં બધાનો નાશ છે.

* *

જે સ્ત્રીની બુદ્ધિ સર્વત્ર પહોંચે છે

'સ્ત્રીની બુદ્ધિ પાનીએ' એ કહેવતને ભારતના નાયબ પરદેશ પ્રધાન શ્રીમતી લક્ષ્મી મેનન ખોટી પાડે છે. એમની દીર્ઘદ્રષ્ટિ દેશ–વિદેશના સરકારી ગૃહોનાં રહસ્યો સુધી પહોંચે છે.

નહેરૂના પ્રતિનિધિ તરીકે અને તે પણ વિદેશીને લગતા ખાતામાં નાયબ પ્રધાન તરીકે કામ કરવું એ સહેલી વાત નથી. પરંતુ લક્ષ્મી મેનન અઘરા કામમાં જ રાચે છે. ઇતિહાસ અને રાજકારણ એમના પ્રિય વિષયો છે, તેમાં તેમનું જ્ઞાન ઉંડું છે અને તેમની સમજ ભારતની નીતી સાથે મેળ ખાય છે. તેમણે દેશ અને દુનીયા જોયાં છે. સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંસ્થામાં તેમણે સ્ત્રીઓના દરજ્જાને લગતાં ખાતાનું અધ્યક્ષપદ ભોગવ્યું હતું.

પ્રાધ્યાપક તરીકેની કારકીર્દીની શરૂઆત કરનાર શ્રીમતી લક્ષ્મી સોંઘી લોકપ્રિયતા કે નેતાગીરીની ઈચ્છા કરે એવાં નથી. કામ અને અભ્યાસ એમનો ખોરાક છે, શોખ છે અને ધધો છે.

* *

બાળકોના દાંત

બાળક ૭–૮ વર્ષનું થાય ત્યાં સુધી તેના દાંતની સંભાળ પ્રત્યે ભાગ્યે જ કોઇ ધ્યાન આપતું હશે. મોટા ભાગના માણસો એમ માનતા હોય છે કે એ તો દુધીયા દાંત છે અને પડી જ જવાના છે તેની શી સંભાળ! નવા, મજબુત અને કાયમના દાંત આવશે પછી જોઇશું. આ સમજ ઘણી ખોટી છે.

બાળકને પોતાને દાંત બરાબર સાફ કરતાં આવડતું નથી. તેથી તે ઘણી વાર દાંત સાફ કરવામાં આળસ કરે છે અને કંટાળો અનુભવે છે. માબાપે પોતે આ બાબતમાં સક્રિય રસ લઇને તેને દાંત સાફ કરી આપવા જોઇએ અને ધીમે ધીમે દાંત સાફ કરવાની ક્રિયા શીખવવી જોઇએ.

એ ન ભૂલવું જોઇએ કે ભવિષ્યમાં કાયમી મજબૂત દાંત સુંદર, સ્વસ્થ અને દઢમૂલ આવવાનો આધાર દુધિયા દાંત પર જ છે. દુધિયા દાંત ખરાબ થઇ ગયા હશે, સડી ગયા હશે, પીળા પડી ગયા હશે તો તેની અસર અવાળુ પર ઘણી ખરાબ થશે. એવા અવાળુ મજબુત દાંતના ઉદ્ગમ માટેની યોગ્યતા ગુમાવી બેસશે.

બાળકના આરોગ્યની બાબતમાં સૌથી વધુ ધ્યાન તેના દાંત ઉપર આપવાની જરૂર છે. બાળકના દાંત તેના આરોગ્યનું પ્રતિબિંબ પાડે છે. દાંતને રોજની વિધિથી બરાબર સાફ કરવા છતાં જ્યારે બાળક અવાળુ, કાકડા, જીભ કે દાંતના મૂળ અંગે કંઇ ફરિયાદ કરે ત્યારે સમજવું કે તેના પેટની અંદર કંઇક ગરબડ છે. આમ જે માબાપ બાળકના દાંતનો ખ્યાલ રાખે છે તેમને તેનું આરોગ્ય વધુ બગડે તે પહેલાં જ તેની ઝાંખી આવી જાય છે.

બાળકના દાંત એકલા દાતણથી સાફ કરવાનું મુશ્કેલ હોય છે. સાફ પાતળું, સફેદ ભીનું કપડું લઇને તેનાથી તેના દાંત અંદર અને બહારથી હળવેથી ઘસી નાંખો. તેથી દાંત પર બાઝેલી પીળાશ દુર થશે. ઉપરાંત તેને મીઠું નાખેલ સાધારણ ગરમ પાણીના કોગળા કરાવો. આથી દાંતમાં ભરાઇ રહેલા ખોરાકની કણીઓ બહાર નીકળી જશે અને સડો પેદા નહિ થાય.

સુકાં મરચાં

અમારે ત્યાંથી હમેશાં નીચે મુજબ મરચાં મળશે : ૩૩ રતલની ગુણી ૩૩–૬ ૧૫ રતલની ગુણી ૧૬–૬; ૬ રતલની ગુણી ૭–૬ અને અઢી રતલનું પારસલની ૪–૩ પોસ્ટેજ સાથે. તેમજ આફ્રિકન મેઇડ ઝાડુ લાંબા હેન્ડલનાં ૨૪–૬ ડઝન. ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ઉલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન : ૩૪-૧૩૪૯ — બોક્સ ૧૫૪૯.

લોભ અને કરૂણા

(મુકુલભાઇ 'લોકજીવન'માંથી)

(તા. ૨૦-૬-૫૮ના અંકથી ચાલુ)

૨૩
નોધારાં!

સેંટ ક્લેરના અવસાનને આઠેક દિવસ થયા હશે, ત્યાં તો એક સવારે રોઝા નામની ગુલામ સ્ત્રી રડતી રડતી, બાબરી બની ગયેલી હરણી જેવી, દોડતી દોડતી આવી અને ઓફેલીયાને પગે પડી વીનવવા લાગી: "બહેનસાહેબ, મને બચાવો! શેઠાણીજી મને ફટકાની સજા માટે દંડગૃહમાં મોકલે છે!"

રોઝા, હબસી સ્ત્રીને ગોરા માલિક દ્વારા જન્મી હોવાથી દેખાવડી હતી. તેની વય પણ જુવાન હતી.

ઓફેલીયા—"તેં મેરીનો શો ગુનો કર્યો છે?"

રોઝા—"મારાથી શેઠાણીજીના કામ માં જરા મોડું થયું. એટલે તે મારા પર ગુસ્સે થઇ ગયાં અને મને દંડગૃહ માં પંદર ફટકાની સજા ફરમાવવા માટે ચિઠ્ઠી લખી આપી. જુઓ આ ચિઠ્ઠી. બહેનસાહેબ, તમારે જોઇએ તો સો ફટકા મને ઘેર મારો. હું મુંગે મોઢે એ સહન કરીશ. પણ દંડગૃહ ના પુરૂષો બહુ નીચ હોય છે. એ નરાધમોના હાથમાં મારૂં શિયળ નહીં જળવાય. તેઓ મને પીંખી ખાશે! બહેનસાહેબ, તમને પગે પડીને કહું છુ કે, તમે શેઠાણીજીને મારા બચાવ માટે કંઇક કહો."

ઓફેલીયાએ દંડગૃહની ઘણી કારમી વાતો સેંટ ક્લેરને મોઢે સાંભળી હતી. પણ એને તે બહુ ગંભીરતાથી લેતી ન હતી. પણ આજે રોઝાનો તરફડાટ અને તેની અકળામણ જોઇને એ પણ કંપી ઉઠી. તેણે રોઝાને આશ્વાસન આપીને જવા દીધી અને તે મેરી પાસે ગઇ. મેરી ખાટલા પર પડી હતી. ઓફેલીયાએ થોડી આડીઅવળી વાત કરીને કહ્યું: "ભાભી, મારે રોઝા વિષે તમને કંઇક કહેવું છે."

મેરી તરત જ ઉશ્કેરાઇને બોલી: "સમજ્યાં, સમજ્યાં! તમે એમની વકીલાત કરવા આવ્યાં છો કે શું? એ તો એ જ લાગની છે."

ઓફેલીયા—"પણ તમારે એને સજા કરવી હોય તો અહીં ઘેર જ કરોને! ત્યાં એની લાજ સલામત નથી."

મેરી—"ઓહો! ગુલામડીને વળી લાજશરમ કેવી? એ તો બધા એ લોકોના ઢોંગ છે. જ્યાં સુધી દંડગૃહ માં એની આબરૂના કાંકરા ન થાય, ત્યાં સુધી એ ઠેકાણે ન આવે. આવી અભિમાની ગુલામડીઓને તો દંડગૃહ ના પુરૂષો જ નરમ ઘેંશ જેવી બનાવવા માટે લાયક છે. એક વાર એને ત્યાં ની હવા ખાવા તો દો, પછી જોજો એ કેવી સીધીદોર થઇ જાય છે તે!"

ઓફેલીયા—"પણ ભાભી, આ રીતે એક સ્ત્રીને કલંકિત કરવાથી આપણ ને પાપ લાગે, એનો તમે કેમ વિચાર કરતાં નથી?"

મેરી—"એમાં પાપ જેવું શું છે? મારે તો એને સુધારવી છે. બીજી વાર કામમાં ગફલત ન કરે, એવો પાઠ એને શીખવવો છે. વળી મેં એને બહુ હળવેથી પંદર ફટકા મારવાનું લખ્યું છે."

ઓફેલીયા—"અરે, ફટકાનો સવાલ નથી, આ તો એક સ્ત્રીના શિયળનો સવાલ છે. દંડગૃહમાં જવા કરતાં એક સમજદાર સ્ત્રી મરવાનું વધારે પસંદ કરે. પણ આ બાપડાંમાં એટલો વિચાર કરવાની તાકાત પણ આપણે ક્યાં રાખી છે!"

મેરી—"હવે તમે મને શિખામણ આપવાની તસ્દી લેશો નહીં. હું તો કહું છું કે, હવે પછી કોઇ પણ ગુલામડી મારા કામમાં થોડીયે ગફલત કરશે, તો તેની પણ દશા રોઝા જેવી જ થશે."

તે વખતે એક ગુલામ બાઇ મેરીના પગ દાબી રહી હતી. એ બિચારી તો ચમકી જ ગઇ. એને થયું કે, શેઠાણી એને સંબોધીને આવું બોલી રહ્યાં છે.

ઓફેલીયાએ જોયું કે, મેરી માને એમ છે નહીં. એટલે ઉંડો નિસાસો નાંખીને એ ત્યાંથી બહાર ચાલી ગઇ.

થોડી વાર પછી રડતી કકળતી રોઝાને દંડગૃહ તરફ ઘસડી લઇ જવા માં આવી. શેઠાણીને પગે પડીને તેણે હૈયાફાટ રૂદન સાથે ખુબ આજીજી કરી. પણ મેરી એકની બે ન થઇ.

* *

થોડા દિવસ પછી ગુલામ એડોલ્ફ ટોમ પાસે આવીને રડમસ અવાજે કહેવા લાગ્યો: "ટોમ, તને ખબર પડી કે? શેઠાણી સાહેબ આપણને વેચી દેવાનાં છે. આજકાલમાં આપણ ને તે વેચવા માટે મોકલી દેશે."

ટોમ ગંભીરતાથી બોલ્યો: "જેવી પ્રભુની ઇચ્છા!" ટોમને થયું, ભગવાન પણ મારી અજબ કસોટી કરે છે. સેંટ ક્લેરે એને મુક્ત કરવાની વાત કરી હતી; ત્યાં તો સેંટ ક્લેર જ અવસાન પામ્યો! ટોમને આઝાદી એટલા માટે ગમતી હતી કે, સ્વતંત્ર માણસ પોતાનો ધર્મ બરાબર જાળવી શકે; પ્રભુપરાયણ જીવન જીવી શકે; અને આ દેહનો અન્યની સેવામાં ઉપયોગ કરી શકે. જ્યારે ગુલામ માણસ માલિકના મનસ્વીપણાનો ભોગ બને છે, તેનો ધર્મ જળવાતો નથી અને દુર્લભ એવો મનુષ્યજન્મ એળે જતો રહે છે.

ટોમ એડોલ્ફની વાત સાંભળીને ખુબ શાંત થઇ ગયો. તે પ્રભુને પ્રાર્થના કરતો ઉઠ્યો: "પ્રભુ, તારી ઇચ્છા મુજબ થાઓ." અને પછી ધીમે ધીમે ઓફેલીયા પાસે તે ગયો.

ટોમે ઓફેલીયાને કહ્યું: "બહેન, આપે સાંભળ્યું હશે કે, બાસાહેબ અમને વેચી દેવાનાં છે. પણ મારે આપને વિનંતી કરવાની કે, મારા ભલા શેઠે મને મુક્ત કરવાનું વચન આપ્યું હતું અને એ વિષે તેમણે આપની સાથે વાત પણ કરી હતી. માટે આપ કૃપા કરીને આ હકીકત બાસાહેબને સમજાવો, તો હું આપનો આભાર કદી ભુલીશ નહીં."

ઓફેલીયા—"ટોમ. તારી સ્થિતિ હું સમજું છું. હું મેરીને વાત કરીશ. પણ મને નથી લાગતું કે, મેરી માને. છતાં પ્રયત્ન કરી જોઉં." એમ કહીને તે મેરી પાસે જવા ઉભી થઇ.

મેરી તે વખતે પથારીમાં પડી હતી અને એક દાસી તેનું માથું દાબી રહી હતી. ઓફેલીયાએ થોડી વાર બેસીને પછી કહ્યું: "ભાભી, તમે આપણા કયા કયા ગુલામોને વેચી દેવાના છો? તમને ખબર હશે જ કે, મારા ભાઇ એ ઇવાના કહ્યાથી ટોમને મુક્ત કરવા ની વાત કરી હતી. એ અંગે આપણા વકીલ સાથે પણ વાતચીત થઇ છે. માટે તમે મારા ભાઇનુ વચન જાળવવા ખાતર પણ ટોમને મુક્ત કરો તો સારૂં."

આ સાંભળીને મેરી એકદમ છંછેડાઇ જઇને બોલી: "શું કહ્યું? ટોમને મુક્ત કરી દઉં? અરે, એના મને ઘણા રૂપીયા ઉપજશે. વળી ગુલામોને આઝાદી શા ખપની? એ લોકો તો આ દશામાં જ જીવી શકે. ગુલામ જો મુક્ત થાય, તો ભૂખે જ મરે. માટે આવી વાહિયાત વાત કરવાનું મુકી દો."

ઓફેલિયા—"ભાભી, ટોમને તમે સમજતાં નથી. એ ધાર્મીક માણસ છે. વળી મારા ભાઇ અને ઇવાના આત્માને સંતોષ થાય, એ પણ તમારે જોવું જોઇએ."

આ સાંભળીને મેરી જોરશોરથી રડવા લાગી ગઇ અને બોલી: "તમે બધાં મારાં દુશ્મન બની ગયાં છો. મારા કારમા દુઃખનો તમે વિચાર જ કરતાં નથી. મારી વહાલી દીકરી અને મારા વહાલા પતિના અવસાન થી મને કેટલી ભારે ખોટ ગઇ છે, એ તમારા ખ્યાલમાં જ આવતું નથી. બસ જ્યારે જુઓ ત્યારે તેમની યાદ અપાવી અપાવીને મારા દુઃખમાં વધારો જ કર્યાં કરો છો!"

આ તમાશો જોઇને ઓફેલીયાને થયું, હવે વધારે વખત ત્યાં બેસવામ સાર નથી. એટલે એ ત્યાંથી જતી રહી.

અને બીજે જ દિવસે ટોમ તથા બીજા છ સાત ગુલામોને વેચવા માટે લિલામની જગ્યાએ મોકલી દેવામાં આવ્યા!

(ચાલુ)

યોગનું આકર્ષણ

યોગનાં અપ્રતિમ કેન્દ્ર અને દૈશિક તરીકે પ્રાચીન કાળથી ભારત મોખરે રહેલું છે વિશ્વભરના સાધકો પોતાની આધ્યાત્મિક ભૂખની તૃપ્તિ, આત્મવિકાસ ની પ્રેરણા અને પ્રત્યક્ષ સાધના માટે ભારત પ્રત્યે નજર નાંખે છે એનું એક વધુ ઉદાહરણ જુલાઇની ૧૦મીના "નાટાલ વીટનેસ" છાપામાં જોવા મળે છે. આ હેવાલ નીચે મુજબ છે.

બે વર્ષ પુર્વે મરણ પથારીપર દાંતજડાં બાઝી ગયેલાં પણ કહેવાય છે કે, ભારતમાં સ્વામી શિવાનંદ ઉપર એના જીવન માટે કેબલ કરવાથી ચમત્કારિક રીતે પુનઃ સ્વાસ્થ્ય મેળવી શકાયેલું એવી એક વ્યકિત જુલાઇની ૧૬મીની સાંજે પીટર મેરીત્ઝબર્ગની ઇસ્ટ સ્ટ્રીટપરના નીઝામીયા હોલમાં પ્રવચન કરશે.

આ વ્યકિત તે સ્વામી બ્રહ્માનંદ છે જેઓ પુર્વાશ્રમમાં માઇકલ લેવીન હતા. તેઓ પ્રીટોરીયાના મેલનો પાર્ક ખાતે ના ડીવાઇન લાઇફ સેન્ટરના અધ્યક્ષ છે. સ્વામી બ્રહ્માનંદે ભારત ખાતે હિમાલયમાં આવેલા સ્વામી શિવાનંદ સાથે તેમના આશ્રમમાં ચારેક માસ ગાળ્યા હતા. જ્યાં દુનીયાના સઘળા વિભાગોના સાધકો યોગનો અભ્યાસ કરે છે.

સ્વામી બ્રહ્માનંદને છેલ્લાં ત્રણ વર્ષથી તેમના ગુરૂની દોરવણી મળેલી છે પણ તેમને યોગની ગંભીરતાનો ખ્યાલ તો સ્વામી શિવાનંદનાં સાન્નિધ્ય પછી જ થઇ શકયો હતો.

રૂષિકેશમાં તેમના નિવાસ દરમ્યાન સ્વામી બ્રહ્માનંદ ઘણીવાર રોજના દશ કલાક ધ્યાનમાં રહેતા.

તેમને ભવિષ્યમાં કોઇ વખતે યુરોપ જઇને ત્યાં પ્રવચનો કરવાની પણ સૂચના મળેલી છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેસ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકીંગ, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો, પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટરશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અળધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧–૦ રતલ, લસણ શી. ૨–૦ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ ગોલ શી. ૧૦–૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬–૧ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સઃ
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

'કાશ્મીર પ્રિન્સેસ'

કાવતરાની રોમાંચક કથા

લેખક: શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણીક

(ગતાંકથી ચાલુ)

આગ બારી સુધી આવી

મારી સામે પ્રજ્વળી રહેલી આગના લાલચોળ પંખા પર હું મારા કુટુંબીજનો અને મારી પ્રિયતમાને જોઈ રહ્યો હતો.

આગ ટાંકી સુધી પહોંચવાને એક બે મીનીટ પસાર થઈ ગઈ હતી એટલે આ દરમીયાન ટાંકી ફાટવી જોઈતી હતી. મને આ નવાઈ થતી હતી કે શા કારણે હજુ ધડાકો થયો નથી.

ટાંકીમાં પંકચર પડયું હોય અને એને કારણે અંદરનું દબાણ વધતું અટકયું હોય એ મને શકય લાગતું હતું. હાં, ટાંકીમાં જરૂર પંકચર પડયું હોવું જોઈએ. જો એમ ન બન્યું હોય તો આગ આટલી બધી ઝડપથી વધી ગઈ ન હોત.

કેબીન અને પાંખના સાંધા સુધી આગ હવે લગભગ પહોંચી ગઈ હતી. આગની જ્વાળાઓ બારીથી યે ઉંચે પહોંચી ગઈ હતી એટલે પાંખ ઢંકાઈ ગઈ હતી. મને અંદર હવે ગરમી લાગવા માંડી. એટલે મને લાગ્યું કે આગની જ્વાળાઓ હમણાં કેબિન પર હુમલો શરૂ કરશે.

હું એટલું ઇચ્છતો હતો કે કેબીન આગમાં પીગળવા માંડે એ પહેલાં એના પરનું દબાણ બિલકુલ દુર થઈ જાય તો સારૂં. (કારણ કે દબાણવાળી કેબિન એકદમ ખુલ્લી થઈ જાય તો દબાણ એકદમ દુર થવાને કારણે ઉતારૂઓ તથા વિમાનીઓના કાનના પડદાને નુકસાન પહોંચે તેમ હતું.) આગની જ્વાળાઓ કેબીનમાં પ્રવેશી અને આખી કેબીન ધગધગતી ભઠ્ઠી જેવી દેખાવા લાગી.

બેઠકના સફેદ કવર લાલચોળ થઈ ગયાં અને કેબીનની દરેક ચીજ લોહી-તરસી આગની જ્વાળાઓમાં સ્નાન કરી રહી હતી.

જ્યાર અને દીક્ષીત વિમાનની કંટ્રોલ જાળવી રાખવા પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા અને ઘુમરીઓ ખાતા વિમાનમાં ઉભી થતી બધી મુસીબતો સામે ઝઝુમી રહ્યા હતા. આવી પ્રતિકુલ સ્થિતિમાં વિમાનને કંટ્રોલમાં રાખવાનું કાર્ય ખરેખર વિકટ હતું.

ટાપુની પ્રતિક્ષા

ધડાકા પછી હાઇડ્રોલીક તંત્ર તરત કામ કરતું અટકી ગયું હતું અને કન્ટ્રોલ રાખવાનું વધુ વિકટ બની ગયું હતું. વિમાનના જમણી બાજુની પાંખવાળા ભાગને દરેક ક્ષણે વધુ ને વધુ નુકસાન પહોંચી રહ્યું હતું અને આને કારણે બંને પાંખો વચ્ચેની સમતુલા ન રહેતાં વિમાનને સીધા માર્ગે ઉડતું રાખવાનું વધુ ને વધુ મુશ્કેલ બની રહ્યું હતું.

પાઠક વિમાનીઓની પાછળ ઉભો હતો. અને નાટુના ટાપુઓ આવવાની એકીનજરે રાહ જોઈ રહ્યો હતો. એ સ્થળે વિમાનનું ઉતરાણ કરવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. ડી' કુન્હા એન્જીન પરનો અંકુશ રાખવાનું અતિ વિકટ કાર્ય પુરી સાવચેતી પુર્વક કરી રહ્યો હતો અને સતત નીચે ઉતરી રહેલા વિમાનની કેબીનનું દબાણ ઓછું કરી રહ્યો હતો.

તાંડવ નૃત્ય કરી રહેલી અગ્નિ જ્વાળાઓ આજુબાજુ વિંટળાઈ વળી હોવા છતાં, મજબુત મનના ઉતારૂઓ એમની બેઠક પર બેસી રહ્યા. કુમારી બેરી, ડી'સોઝા અને પિમેન્ટા બહાદુરીપુર્વક ઉતારૂઓની વચ્ચે રહ્યાં અને ઉતારૂઓને હિંમત આપી રહ્યા હતાં.

વિમાનીઓ માટે જેકેટ

મારા મનમાં ઓચિંતોજ ઝબકારો થયો કે, કોકપિટમાં રહેલા વિમાની સુભ્યો લાઇફ જેકેટથી સજ્જ થયા નહિ હોય, એટલે પછી મેં ત્રણ લાઇફ જેકેટો લઈ લીધી (એકી સાથે હું ત્રણથી વધારે લઈ શકું એ સ્થિતિમાં નહોતો) અને હું આગલા ભાગમાં ધસ્યો. મેં તે નેવીગેટરના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં મુકી અને બીજી બે લાઇફ જેકેટ લેવા માટે હું પાછો ફરતો હતો. જેવું મેં કેબીનનું પ્રવેશદ્વાર ખોલ્યું કે મેં મિસ બેરીને ત્રણ લાઇફ જેકેટો લઈને કોકપિટ ભણી જતાં જોઈ.

મિસ બેરીનો ચહેરો સફેદ પુણી જેવો થઈ ગયો હતો, ભાવશૂન્ય, તેણે મારી સામે જોયું નહિં, પરંતુ માત્ર ફરજની ભાનથી સામી બાજુ ડોળા ફાડીને જોઈ રહી. તે યાંત્રિક ઢબે કામ કરી રહી હતી.

તે એટલાં બધાં કઠોર લાગતાં હતાં. હું લાંબો વખત તેની સામે જોઈ શકયો નહિ. મેં તેને કોકપિટમાં જવા દેવા માટે કેબીનનું દ્વાર પકડી રાખ્યું અને પછી હું પણ તેની પાછળ પાછળ ગયો. એક જેકેટ મેં પાઠકને આપ્યું, બીજું એક ડી'કુન્હાને આપ્યું અને મીસ બેરીએ બે જેકેટો બે પાયલેટોને આપ્યાં.

ડી'કુન્હાએ જેકેટને પોતાની ગરદનની આજુબાજુ વીંટાળ્યું. તેના બન્ને હાથ રોકાયેલા હતા તેથી હું તેમના ભણી આગળ ગયો અને તેની કમ્મર આજુબાજુ મેં જેકેટના પટ્ટા બાંધી દીધા. ત્યાર પછી મેં પોતે જલદી જલદી જેકેટ પહેરી લીધી.

વિમાનીઓને લાઇફ જેકેટથી સજ્જ કર્યા પછી જ મીસ બેરી પોતે સજ્જ થઈ. હું કેપ્ટન જ્યાર પાસે ગયો અને તેમને આગની ઉગ્રતા વિશે મારો અભિપ્રાય જણાવ્યો. "કેપ્ટન જ્યાર, એક બે મીનીટમાં જ પાંખ તુટી પડશે."

કેપ્ટન જ્યારે તદ્દન સ્વસ્થ, શાંત અક્ષુબ્ધ અવાજે માત્ર એટલું જ કહ્યું "આપણે પાણીમાં ખાબકી રહ્યા છીએ." કેપ્ટન જ્યારના આ આખરી શબ્દો હતા.

"આપણે પાણીમાં ખાબકી રહ્યા છીએ," એમ જ્યારે તેમણે કહ્યું ત્યારે હવે આગનું પ્રમાણ જોવા માટે કેબીનમાં જવાનો કોઈ અર્થ નહોતો, કારણ કે બારીઓમાંથી આગના ભડકા દેખાતા હતા. અને હવે વધુ મહત્ત્વની કામગીરી મારી રાહ જોતી હતી.

બારીઓ ખોલવાની તઇયારી

તાકીદની પરિસ્થિતિમાં કામ આવે તેટલા માટે રાખેલી બારીઓ અને બારણાં ખોલવાનું તે કામ હતું. કેવી રીતે, કેવા ક્રમમાં બારીઓ ખોલવી તેનો મેં નિર્ણય કરી લીધો હતો. તાકીદની પરિસ્થિતિ માટેની બારીઓ ખોલવાની પણ એક ચોકકસ પ્રકારની પદ્ધતિ હોય છે. એ બારીઓ જો પદ્ધતિસર ખોલવામાં આવે તો કેબીનમાં જો કાંઈ ધૂમાડો હોય તો તેને બહાર કાઢી નાંખે છે.

તાકીદની પરિસ્થિતિ માટેનાં દ્વારો ખોલવાનો હુકમ મળે તેની જ હું રાહ જોઈ રહ્યો હતો. કેબિનમાંથી હવાનું દબાણ પુરેપુરૂં કાઢી નાખવામાં આવ્યા પછી તુરત જ હુકમ આપવામાં આવશે, કારણ કે, એમ કરવામાં ન આવે ત્યાં સુધી બારી-બારણાં ખૂલી શકે નહિ. ત્યાં ડી'કુન્હાએ અકળાઈ જઈને કેપ્ટન જ્યારને જણાવ્યું હતું કે ત્રણ નંબરનું એન્જીન આગમાં સપડાયું છે. આગદર્શક પદ્ધતિમાંથી આ જાણવા મળ્યું. અમે જાણી ગયા કે એન્જીનને આગ લાગી નહોતી પરંતુ આગ પોતેજ એન્જીન લગી પ્રસરી હતી.

કોકપિટમાં અવાજ

કેપ્ટને એન્જીન બંધ કરી દેવાનો હુકમ કર્યો અને આગ બુઝાવવાની પદ્ધતિ અજમાવવામાં આવી. એન્જીન બંધ નહિ કરવું જોઈએ એવી સલાહ આપવાનું મારા મનમાં ઘોળાતું હતું, કારણ કે, આ એન્જીન બંધ થાય તો એરોપ્લેન ચકરી પર ચકરી ખાવા માંડે અને પરિસ્થિતિ વધુ ખરાબ બને.

પણ બીજીવાર વિચાર કરતાં મને લાગ્યું કે, ખરાબમાં ખરાબ આગનો સામનો કરવા કરતાં વિમાનના ચકરાવાઓનો સામનો કરવો એ સારૂં હતું. આગ એન્જીન સુધી આવી પહોંચી હતી અને જો એન્જીન બંધ કરવામાં ન આવે તો તેના પંપો આગમાં ઘી હોમવા જેવી પરિસ્થિતિ સર્જે એમ હતું.

કેબીનના જમણી બાજુના હીટરમાંથી કોકપિટમાં અવાજ થયો અને બીજી ચેતવણી મળી. (વિમાનના પાછલા ભાગના ઉડાણમાં આવેલી કેબિનમાં ગરમ હવા પહોંચાડવા માટે બે નાના યંત્રો રાખવામાં આવેલાં હોય છે.)

આગ હવે આ હીટર યુનિટ સુધી આવી પહોંચી હતી, એટલે કે, વિમાનના મુખ્ય ભાગ સુધી આગ આવી પહોંચી હતી. પણ આગ ઠારવા માટે હવે કાર્બન ડાયોકસાઇડ રહ્યો નહોતો.

હવે કશો ઉપાય નથી

કંઈ જ કરવાનું રહ્યું નહોતું અને કદાચ અમારી પાસે કારબન ડાયોકસાઇડ હોત તો પણ આવી અપુર્વ આગ સામે તે બિન અસરકારક જ બન્યો હોત. એક વિમાનમાં આગ સામે ઝુઝવા માટેની જે સાધન સામગ્રી હોય છે તેટલી સામગ્રી તદ્દન નાકામિયાબ નીવડે એવી મોટી આ આગ હતી.

વિમાનના ઘડવૈયાએ પણ ધાર્યું નહોતું કે આગ આ સ્થળે લાગશે અને ખરેખર જ્યાં અમારે આગ સામે 'બાથંબાથ' કરવી પડી તે સ્થળે આગ ફાટી નીકળે એ કલ્પના બહારની બીના હતી. જ્યાં સામાન્ય રીતે આગ લાગવાની શકયતા હોય છે ત્યાં તેણે આગ બુઝાવવાનાં સાધનો પણ પ્રમાણમાં ઘણાં જ અપૂરતાં હતાં.

આગ અસાધારણ રીતે મોટી હતી અને તે પણ પાછી અણધાર્યા સ્થળે લાગી હતી. ઘુઘવતી નદીનાં પુર પાજ તોડીને પ્રસરે, નિર્દય રીતે ધસતાં જાય તેવી રીતે આ આગ પ્રસરતી હતી.

તાકીદની પરિસ્થિતિ માટેની બારીઓ ખોલવાનો હુકમ મળે તેની રાહ જોતાં કોકપિટમાં મેં પગ મુકયો તેને માંડ એક મિનિટ થઈ હશે ત્યાં તો ડી'કુન્હાએ કેપ્ટનને જણાવ્યું કે કેબીનમાંથી હવાનું દબાણ સંપુર્ણપણે દુર કરવામાં આવ્યું છે. અધુરૂં.

આ વાર્તાનો કોપી રાઇટ મુંબઇ "જયકો પ્રકાશન"નો છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિશ્વચેતન

[આ મનનીય લેખ અંગ્રેજીમાં "કોસ્મીક કોન્સ્યુસનેસ"ના શિર્ષકથી ડો. એચ. સ્પેન્સર લુઇસે "રોઝી ક્રુસ્યન ડાયજેસ્ટ" માટે લખેલો તેનું લેખકની પરવાનગીથી રૂડીપુર્ટની જુનીપર કોપ સ્કુલના પ્રિન્સીપલ શ્રી દોલતરાય દેસાઇએ સુંદર ભાષાંતર કરી મોકલ્યું છે તે 'ઇ. ઓ.'ના વાંચકો માટે સાભાર આપીએ છીએ.]

વિશ્વચેતન એટલે શું? એનો અનુભવ શી રીતે થાય? એનો અર્થ શું? અને તે કેવી રીતે મેળવી શકાય? આવા અનેક પ્રશ્નો ઘણાં ભાઇ બ્હેનો જે સત્ય જાણવા માગે છે અને સત્યથી રહેવા માગે છે તેઓ પુછે છે. પદાર્થની નીચામાં નીચી વસ્તુનો આપણે પ્રથમ વિચાર કરીએ.

પૃથ્વી, વૃક્ષો, ખનિજ વગેરેમાં જીવન છે કે કેમ? હાલના વિજ્ઞાનના આધારે આ સર્વમાં જીવ છે. પરંતુ તેમના જીવનથી તેઓ વાકેફ નથી. વૃક્ષો ધાતુઓ વગેરે ઉગે છે, વધે છે છતાં તેઓ એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ એમની સ્વેચ્છાએ જઈ શકતાં નથી. તેઓ પોતાનું વાતાવરણ જોઇ કે જાણી શકતાં નથી. જોવાની કે બીજી ક્રીયા કરવાની તેમનામાં શક્તિ નથી. અને જે જીવનમાં મોટા થાય તેજ જીવનને વળગી રહે છે. તેમાં ફેરફાર કરવાની તેમનામાં શક્તિ નથી. પરંતુ આ દરેક વસ્તુમાં ચેતન છે. એ ચેતનને લઇનેજ તેમાં જુદા જુદા ફેરફાર થાય છે. સર્વશ્રેષ્ઠ ચેતન મનનું ચેતન છે. કારણકે અણું પરમાણું ને કેમ એકત્રિત કરવાં એ તે જાણે છે. દરેક પદાર્થનો કેમ ઉપયોગ કરવો તે તે જાણે છે. આ ચેતન પ્રભુનું ચેતન છે. તે વનસ્પતિ, ખનિજ, મનુષ્ય વગેરે સર્વમાં કામ કરે છે. આ ચેતન દરેકેદરેક વસ્તુમાં હસ્તી ધરાવે છે. વસ્તુ જેમ જેમ વધુને વધુ પ્રગતિમાન બને છે તેમ તેમ એ ચેતન વધુને વધુ શક્તિ અર્પે છે. જીવ જંતુમાં પણ આ ચેતન કામ કરે છે. ત્યાં તે પ્રાકૃતિક પ્રેરણા (*Instinct*) તરીકે કામ કરે છે. ત્યારે પશુ પાંખીમાં તે વધુ ગતિમાન બને છે અને સાચું ચેતન તરીકે રૂપ લે છે.

આ ચેતનને લઇને પશુઓ જુએ છે, ઓળખે છે અને પોતાની પરિસ્થિતિને તે સમજે છે. આ ચેતન દ્વારા પશુ જાણે છે કે પગ અને શરીર એનું છે. એ જાણે છે કે એ દોડી શકે છે, ઉભું રહી શકે છે, ખાઇ શકે છે, જોઇ શકે છે, સાંભળી શકે છે, સ્વાદ લઇ શકે છે અને સુંઘી શકે છે. પણ એ પોતાના આત્માને ઓળખી શકતું નથી, પોતાના અસ્તિત્વને એ સમજી શકતું નથી, એ અભ્યાસ ન કરી શકે, પૃથક્કરણ ન કરી શકે વગેરે. પશુઓને આપણા જેવુંજ મગજ છે. એને પણ બધીજ ઇંદ્રિયો છે એટલે જેટલું કામ મનુષ્ય કરી શકે. એટલું બધું કામ એ કરી શકે છે. છતાં એ પશુઓ યુક્તિ પુર્વકની રચના કે વ્યવસ્થા કરી શકતાં નથી, નવું સર્જન કરી શકતાં નથી, એ તર્ક કરી શકતાં નથી, વાતચીત કરી શકતાં નથી.

પશુઓ પણ પ્રાકૃતિક પ્રેરણા (*Instinct*) થીજ કામ કરી શકે છે. પશુને ભૂખ લાગે છે, ખાવાનું જોઇએ છે અને ખાવા જાય છે. એક વસ્તુને ફરતી જુએ છે ત્યારે તેનાથી તે ભાગી જાય છે કે આકર્ષાય છે ભાવિ માટે યોગ્ય રચના (*Plan*) એ કરી શકતું નથી.

આ ઉપરથી માલુમ પડે છે કે મનુષ્ય જેટલું આત્મજ્ઞાન પશુઓને નથી.

માનવ સમાજ પણ જ્યારે જંગલી અવસ્થામાં હતો ત્યારે પ્રાણીઓની માફક પ્રાકૃતિક પ્રેરણા (*Instinct*) થીજ કામ લેતો હતો.. ભુખ લાગે ત્યારે જંગલમાં જતો પ્રાણી જોવામાં આવતું તો શિકાર કરતો ને મારી ખાતો. બાયડી જોઇએ તો કોઇ છોકરીને ઉપાડી લાવતો અને ગુફામાં બેસાડી દેતો. બોલવું હોય તો દાંત કચકચાવતો, અને લાગણી પ્રદર્શિત કરવાને એની પાસે કોઇ ખાસ સાધન ન હતું. સમયના વહન સાથે ભાષાની ઉત્પત્તિ થઇ. ભાષા જેમ વૃદ્ધિ પામતી ગઇ તેમ એ વધુને વધુ આત્મજ્ઞાની થતો ગયો. ભાષા દ્વારા એ એક બીજા સાથે વાતો કરવા લાગ્યો. સામાજીક વ્યવહાર શરૂ કર્યો, સંસ્થાઓ અને હુન્નર ઉદ્યોગો સ્થાપ્યા, કળા અને વિજ્ઞાન ઉત્પન્ન કર્યાં.

સામાન્ય આત્મજ્ઞાનથી આજનો મનુષ્ય વધુ આગળ ગયો નથી. એ સત્ય છે કે સંસ્કૃતિ, જાતિ, બુદ્ધિ વગેરેમાં એ આગળ વધ્યો છે. પરંતુ અધ્યાત્મિક રીતે બહુ વધ્યો નથી. બધી પ્રગતિ બાહ્ય પ્રગતિજ છે. અંતર આત્માની ઓળખમાં એ હજી ઘણો પછાત જ છે.

છેલ્લા બે ચાર સૈકાની અંદર માણસના અંતર આત્માનું જ્ઞાન જરા પણ આગળ વધ્યું નથી. બાહ્ય જગતની ઉપાધીમાં તે એટલો બધો રચ્યો પચ્યો બની ગયો છે કે, અંતર આત્માની શોધ કરવાનું છેકજ ભુલી ગયો છે.

પુરાતન કાળના મનુષ્યને જે નવરાસ મળતી તે નવરાસ આજના મનુષ્યને મળતી નથી. જુના વખતના માણસો આરામ લેતા અને ચીંતન કરતા. સાદી રહેણી અને ઉમદા વિચારને અનુસરતા. આજે આપણે અસામાન્ય દુનીયામાં રહીએ છીએ. દૈનિક જીવનની ધમાલમાં એટલા બધા ઓતપ્રોત થઇ ગયા છે કે, આપણને સાંજના જરા આરામની જરૂર પડે છે તો તે નાટ્યગૃહોમાં જઇને મેળવીએ છીએ.

આપણી શારીરિક આવશ્યકતા માટે સંપૂર્ણ ધ્યાન આપીએ છીએ જ્યારે અધ્યાત્મિક જરૂરીયાત છેકજ ભુલાઈ ગઇ છે. ક્યાં અને ક્યારે સામાન્ય માણસ શાંતીથી બેસી શકે અને વિશ્વના સત્ય ઉપર ચિંતન કરી શકે? સામાન્ય માણસ દુઃખમાં આવી પડે ત્યારે તે તેની હૃદયવેદના કોને કહેશે? અંગત પ્રશ્નોનો ખુલાસો કોણ કરશે? એ પ્રભુને માને છે કારણ બધાજ લોકો પ્રભુને માને છે.

આ પ્રમાણે વસ્તુસ્થિતિ હોવાથી વિશ્વચેતન મેળવવું ઘણુંજ મુશ્કેલ બની ગયું છે સારાયે વિશ્વ સાથે એક થવું તેને વિશ્વચેતન કહે છે.

જે મનુષ્ય પોતાની સ્વાર્થમય પ્રવૃત્તિમાં રચ્યો પચ્યો રહે છે તેને બીજી વ્યક્તિ માટે શું પીડા પડી છે? સમાજના બધા સભ્યો સાથે શું તે સમાનતથી વર્તી શકે? શું તે પોતાના પૈસાનો ને સમયનો ભોગ બીજા માટે આપવા તઇયાર છે? નિંદા, ટીકા અને બીજાનો દ્રોહ કરવાની વૃત્તિ નિવારી શકે છે? બીજાને નીચા પાડવા કરતાં ઉપર લાવવાની ધગશ તેનામાં છે? મન, વાચા અને કર્મથી તે સંત પ્રમાણે વર્તી શકે છે?

જ્યાં સુધી તે પોતાનાં માન, કીર્તિ મોભો અને અભિમાનને બાજુએ મુકે નહિ ત્યાં સુધી આ બીના શક્ય નથી. બહારની દુનીયોમાંથી પોતાનું મન ખેંચી લે અને અભિમાન, ગર્વ, પતરાજી, વગેરેને ફેંકી દે એવાં માનવ જાતનાં થોડાક પ્રેમીઓ દુનીયામાં છે, પરંતુ તે તો કવિ શ્રી કહે છે તેમ:

"ઉગે પુષ્પ સોહામણાં,
નજરે ના દેખાય,
વન સઘળું વાસિત કરી,
મિથ્યા ખીલી ખરી જાય."

તેવા નિષ્કામ કર્મયોગી પોતાનું કામ શાંતિથી કરે છે. જરા પણ ધાંધલ વગર તેઓ પ્રકાશમાં આવવા માગતા નથી. તેઓને વખાણ કે બદલાની આશા નથી. પણ માનવ જાતનું કલ્યાણ કરવું એજ એમનું ધ્યેય હોય છે. ન્યાત જાતના ભેદ સિવાય સર્વ પ્રાણીને સમાન માને છે. કારણકે દરેકમાં એકજ આત્મા રહેલો છે.

ત્યારે આ ઉપરથી જણાય છે કે આપણે વિશ્વ ચેતન મેળવવું હોય તો આપણે ઇચ્છાઓ, પતરાજી, અહંકાર, માન, મરતબો, અભિમાન, સ્વાર્થવૃત્તિ, અહંતા વગેરેને છોડવાં જોઇએ અને વિશ્વથી જુદા છે એમ ન માનવું જોઇએ.

રૂપાન્તરની ક્રિયાથી આપણે એ મેળવી શકીએ છીએ—નિંદાને બદલે સહિષ્ણુતા કેળવવી, એમાંથી પ્રેમ ઉત્પન્ન થાય છે. દુન્યવી ચીજોનો લોભ મુકી દેવો જોઇએ જે વસ્તુ જોઇશે તે પ્રભુ આપશે જ એવો વિશ્વાસ રાખવો જોઇએ. આપણે બહોળા મનના, વિચારવાન, દયાળુ અને ક્ષમાવાળા બનવું જોઇએ. બોલવા પહેલાં વિચારો અને કર્મ કરવા પહેલાં દલીલ કરો. બાહ્ય દુનીયા આપણા ઉપર સ્વામિત્વ ભોગવે તેના કરતાં આપણે પ્રભુને જાણી શકીએ, આપણા અંતરમાં પ્રભુનો વાસ અનુભવીએ અને તે પ્રમાણે તેની હસ્તીમાં માની શકીએ એ રીતે બાહ્ય દુનીયા પર આપણું સ્વામિત્વ જમાવો. અસ્તુ:

મારા (અનુવાદકના) વિચારો: વિશ્વ મારૂં ગૃહ છે, વિશ્વનાં સ્ત્રી પુરૂષો મારાં ભાઇ અને બહેન છે, તેમનો પ્રેમ કરવો અને તેમની સેવા કરવી એ મારો ધર્મ છે.

આલ્બર્ટ સ્વેઇટઝર કહે છે કે: વિશ્વશાંતિ અનુભવવા માટે આપણા ધ્યાનનું વર્તુલ વધુને વધુ મોટું બનાવવું જોઇએ કે જેની અંદર એકેએક જીવતાં પ્રાણીનો સમાવેશ થઇ શકે. વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્ સારૂંયે વિશ્વ મારૂં કુટુંબ છે. એમ વિચારીને, બોલીને, કાર્ય કરીને, જીવન જીવીને આપણે સારાયે વિશ્વ સાથે એકતાર થવું જોઇએ. એ રીતે ધીમે ધીમે આપણે વિશ્વચેતન મેળવશું અને આપણને વિશ્વશાંતિ—પરમશાંતિ પ્રાપ્ત થશે.

શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતાના છઠ્ઠા અધ્યાયના ૨૯માં શ્લોકમાં શ્રી કૃષ્ણ ભગવાન વિશ્વચેતનની સુંદર ચાવી બતાવે છે કે:

"એવા પરમાત્માનો સાક્ષાત્કાર પામેલો યોગી સર્વત્ર સમદ્રષ્ટિવાળો થઇને સર્વ ભૂતોમાં પરમાત્માને અને પરમાત્માને સર્વ ભૂતોમાં રહેલો જુએ છે." ઉપલો શ્લોક વાંચીને મહાત્મા ઇમરસનનું આખું શરીર પુલકિત બની જતું, તેમનું હૃદય હર્ષથી નાચી ઉઠતું અને કલાકોના કલાકો સુધી તેઓ આનંદાશ્રુ વહાવતા.

નોંધ:

અત્રે, અંગ્રેજી—ગુજરાતી કે ગુજરાતી અંગ્રેજી ડીક્ષનરી નથી. પુસ્તકોનું લીસ્ટ નં. ૫ આ અંકમાં આપ્યું છે જે તરફ વાંચકોનું ધ્યાન ખેંચીએ છીએ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—નાયબ પ્રધાન મી. સી આર. સ્વાર્ટે ૧૫મી જૂલાઈએ સેનેટમાં નેટીવ પ્રતિનિધિ સેનેટર એલ. આઈ. રૂબીનના પ્રશ્નનો જવાબ આપતાં કહ્યું છે કે હાય ટ્રીઝનના આરોપમાંથી મુક્ત કરેલા ૬૫ માણસોને તેમને થયેલ ખર્ચ અને નુકસાન બદલ તેઓ કંઈ વળતર આપવા નથી ઇચ્છતા.

—વિદેશ પ્રધાન મી. ઈ. એચ લોએ પાર્લામેન્ટમાં ૧૪મી જુલાઈએ જાહેર કર્યું છે કે યુનાઈટેડ નેશનની જનરલ એસેમ્બલીમાં યુનીયને મજબુત પ્રતિનિધિત્વ સહિત પાછું સ્થાન લેવું જોઈએ એને કેબીનેટે મંજુરી આપી છે. તેઓ પોતે વિદેશ મંત્રી મી. જી. પી. જુસ્ટે સાથે આ ડેલીગેશનને દોરશે.

—ડરબનની બીચમાં ૧૪મી જુલાઈએ ગ્રુપ એરીયાનાં જાહેરનામાને ખાળવા માટે આઠ હજાર હીંદીઓ ઈશ્વર પ્રાર્થના માટે ભેગા થયેલા જ્યાં ડરબનનાં ૧૭ મંદીરોના વડાઓએ હીંદુ તેલુગુ, ગુજરાતી અને તામીલમાં તથા યોગી લુસીયને અંગ્રેજીમાં પ્રાર્થના કરાવી હતી.

—નાટાલની ઇન્ડિયન ટીચર્સ સોસાયટીએ ઇન્ડિયન સેન્ટીનરી સેલેબ્રેશન કમીટીમાં દરખાસ્ત મુકેલી કે નાટાલમાં હીંદીઓનાં આગમનની ૧૯૬૦માં શતાબ્દિ આવે છે તેની યાદમાં ખાસ પોસ્ટેજ સ્ટેમ્પ છાપવા માટે વડા પ્રધાન મી. સ્ટ્રાયડમને અરજ કરવી એ દરખાસ્ત સ્વીકારાઈ હતી. સોસાયટીએ એ પણ નિશ્ચય કરેલો છે કે જો એ અરજ અહીંની સરકાર પર ધ્યાન ન આપે તો ભારત સરકારને સ્ટેંપ છાપવા માટે વિનતી કરવી.

—ઇસ્ટ લંડનમાં જર્મન શતાબ્દિનું અઠવાડિયું ગૃહ પ્રધાન ડૉ. ટી. ઈ. ડોંગ્સે જર્મન સેટલર્સ મેમોરીયલની આધાર શિલા ૧૩મી જુલાઈએ સ્થાપન કર્યા બાદ પુર્ણ થયું હતું.

વિદેશના સમાચાર

—પશ્ચિમી સત્તાઓના પક્ષકાર મણાતા ઇરાકના વડા પ્રધાન જનરલ નુરી અલ સૈયદ અને પાટવી કુમાર પ્રોન્સ અબ્દુલ ઈલાહનું ૧૪મી જુલાઈએ પ્રજાસત્તાક પક્ષના લશ્કરી અમલદારોએ ખુન કર્યાનું બેઇરુટથી બહાર પડયું છે.

—ઇરાનમાં તેહરાન પાસે ૪ હજાર બોયસ્કાઉટોની જંબોરી ૧૨મી જુલાઈથી એક અઠવાડિયા માટે ખુલ્લી મુકાઈ છે જેમાં ટર્કી, પાકીસ્તાન, જોર્ડન, ઇરાક, ગ્રીસ ઉપરાંત ૧૭૮ બ્રીટનના છે અને યુનાઇટેડ સ્ટેટ, જાપાન તથા ભારતના સ્કાઉટો પણ આવવાના છે.

—લંડનમાં કોલોનીયલ સેક્રેટરી મી. લેનક્ષ બોઈડે ૧૦મી જુલાઈએ પાર્લામેન્ટમાં કહ્યું છે કે પશ્ચિમ આફ્રિકામાં આવેલી સીએરા લીઓન નામની બ્રીટીશ કોલોનીની એકઝેક્યુટીવ થોડા વખતમાં સંપૂર્ણ રીતે આફ્રિકનોની બની રહેશે.

—લંડનથી ૧૦મી જુલાઈએ બહાર પડયું છે કે, યુનીયન કાસ્ટલ લાઇનની ૧૯,૨૧૬ ટનની અરુન્ડેલ કાસ્ટલ ૩૭ વર્ષની જુની થયાથી આ વર્ષના અંતે સ્ક્રેપમાં વેચાશે તેણે ૨૦ લાખ માઇલની સર્વીસ આપી છે તેની બદલીમાં ૨૯,૦૦૦ ટનની નવી પેન્ડેનીસ કાસ્ટલ ૧લી જાન્યુઆરીથી ચાલુ થશે.

—કાર્ડીફમાં મળેલી એમ્પાયર ગેમની ૨૦મી જુલાઈએ મળનારી જનરલ એસેમ્બલીમાં સ્પોર્ટના બારામાં દક્ષિણ આફ્રિકાની કલરબારની નીતિ ઉપર વેલ્સ, આયર્લેન્ડ, ભારત અને સ્કોટલેન્ડ ચર્ચાભરી ટક્કર લેશે.

—કરીબા ડેમ પાસેનું ૬૦,૭૦૦ એકરનું જંગલ સાફ કરવા એક એકરના દશ પાઉંડ લેખે ૭ લાખ પાઉંડથી સોલ્સબરીની એક કંપનીને ૯મી જુલાઈએ કોન્ટ્રેક્ટ અપાયું છે તે નવેમ્બર ૧૯૬૦માં પુરૂં કરશે.

ભારતના સમાચાર

—હીંદમાં કેટલાક નેતાઓ ઈંગ્લીશને મહત્વ આપે છે જ્યારે કેટલાક હીંદીને મત આપે છે આથી પ્રજા ગુંચવાડામાં પડે છે. તા. ૬–૭–૫૮ના ચિંતામણ દેશમુખે એક યુનીવર્સીટીના સમારંભમાં લોકોને ઈંગ્લીશને જોરદાર બનાવવા અનુરોધ કર્યો હતો–તેઓએ જણાવ્યું કે ઈંગ્લીશ ભાષા આપણે માટે બારી જેવી છે તે દ્વારા આપણે સમસ્ત વિશ્વને જોઈ શકીએ છીએ.

—મુંબઈ ઇલાકામાં સખત વર્ષા થવાથી રત્નાગીરી જીલ્લામાં ઘણું નુકશાન થવા પામ્યું છે. સરકાર તરફથી ત્યાં રાહત માટે કાર્ય શરૂ થયું છે.

—પુનામાં તા. ૪ના એક જાહેર મેળાવડા સમક્ષ ભાષણ કરતાં મુંબઈના વડા પ્રધાન શ્રી ચવ્હાણે કહ્યું કે જે કોંગ્રેસીઓને દ્વિભાષી મુંબઈ રાજ્યમાં વિશ્વાસ ન હોય તેઓ સંસ્થા છોડી દુર થાય એ ઘણું જરૂરી છે.

—તા. ૪ના કચ્છમાં રાજ્ય કામદાર પ્રધાન શાંતીલાલ શાહને હસ્તે જવાહર નગરનું ઉદ્‌ઘાટન થયું હતું. આ ગામ ૪૦૩,૦૦૦ના ખર્ચે બાંધવામાં આવ્યું છે. ૧૯૫૬માં ભુકંપથી તારાજ થએલા ઘરોને ફરી બાંધી આ નગર ઉભુ કરવામાં આવ્યું છે. આ નગરમાં ઘણી સગવડો છે. અને એક નાના ગામ જેવું લાગે છે.

—થોડા વખતપર સૌરાષ્ટ્ર રેલ્વેને જે અકસ્માત થયો હતો તેનો કેસ ચાલતાં ડ્રાઇવર અને ગાર્ડ બેદરકાર પુરવાર થયા આથી ડ્રાઇવરને ૩ વર્ષની જેલ અને ૧૦૦૦ દંડ અથવા વધુ એક વર્ષની જેલની સજા ફરમાવી હતી અને ગાર્ડને ૯ માસની જેલ અને ૫૦૦નો દંડ અથવા વધુ ત્રણ માસની જેલ કરી હતી.

ઇશ્વરના આશીર્વાદ

હીંદના નવા બંધારણમાં આસામની પરીસ્થીતી અંગે ત્યાંના વડા પ્રધાન શ્રી જી. ડી. બારડોલોઈની વતી બે કોંગ્રેસી ભાઈઓ શ્રી મહેન્દ્ર મોહન ચૌધરી અને શ્રી વિજયચંદ્ર ભાગવત ગાંધીજીની સલાહ લેવા આવ્યા હતા. સવાલ જવાબ દ્વારા વાતચીત થયા પછી જવાની તઇયારી કરતાં અંતમાં તે ભાઈઓએ ગાંધીજીને પુછ્યું કે, અમે અમારા લોકોને જઈને એમ કહીશું કે, આપણને ગાંધીજીના આશીર્વાદ છે? એના જવાબમાં ગાંધીજીએ કહ્યું: ઈશ્વરના આશીર્વાદની વાત કરો, તેના આશીર્વાદ જ સાચા હોય છે ને તે ફળે છે. લોકોને જઈને કહો કે, ખુદ ગાંધી આવીને તમને હવે જુદું સમજાવે, તોયે તમારે માનવાનું નથી. (આ પ્રસંગ તા. ૧૮–૧૨–૪૬નો છે.)

—"લહરિ"

આભાર સ્વીકાર:

શ્રી. લલ્લુભાઇ પ્રભુદાસ મોદી,
(જોહાનીસબર્ગ) પા. ૧–૧–૦,

શ્રી. કાનજીભાઇ નાનાભાઇ
બોદાલીના (સ્પ્રીંગ્સ), ૧–૧–૦

શ્રીમતી વાલીબેન ભવાનભાઇ દયાળજી, (જો'બર્ગ) કાઠીયાવાડીવાળાં, કસ્તુરબા સ્મારક શાળાને, પા. ૧૦–૦–૦.

સામાજીક ખબરો

અભિનંદન:

જો'બર્ગના બેરીસ્ટર શ્રી દેવજીભાઇ મીસ્ત્રીના વડીલ પુત્ર શ્રી શશિકાન્તભાઇ મુંબઇમાં અભ્યાસ કરી એમ. બી. બી. એસ ની ડીગ્રી મેળવી પાસપોર્ટની મુદત લંબાવવા યુનીયનમાં આવ્યા હતા અને એક વરસ મુંબઇની હોસ્પીટલમાં પ્રેકટીકલ અનુભવ મેળવવા તા ૬–૭–૫૮ના એરથી પાછા ગયા છે. જેઓ વધુ અભ્યાસ કરી સ્પેસીયાલીસ્ટ થવાનો વિચાર રાખે છે.

શ્રી ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનની એક જનરલ કમીટી સભામાં તેમણે ડોકટરી પાસ કર્યા બદલ સત્કાર અભિનંદન આપી વિદાય ઇચ્છવામાં આવી હતી. અને ભાવિના પ્રવાસ માટે સફળતા ઇચ્છી હતી.

એ પ્રસંગે આભાર માનતાં ડૉ. શશિકાન્તભાઇએ જણાવ્યું હતું કે, તેમણે નવસારીમાં પ્રજાપતિ આશ્રમનો લાભ મેળવ્યો છે. અત્રેની ટ્રાંસવાલ પ્રજાપતિ એસોસીએશનના કેળવણી પ્રચારના પ્રયાસોના પરિણામે સેંકડો વિદ્યાર્થીઓ આગળ વધી શક્યા છે. આ કાર્યને ઘણું પ્રસંશનીય જણાવી મંડળને પા. ૫–૫–૦ ભેટ આપી હતી. અને પોતાની જ્ઞાતિ માટે બનતું કરવા જણાવ્યું હતું.

લગ્ન:

શ્રી કાનજીભાઇ નાનાભાઇ બોદાલીના (સ્પ્રીંગ્સ) ના સુપુત્ર ચિ. નારણભાઇના શુભ લગ્ન શ્રી બુધિયાભાઇ હીરાભાઇ (જો'બર્ગ)ની સુપુત્રી ચિ. લક્ષ્મીબેન સાથે રવીવાર તા. ૮–૬–૫૮ના દિને પાટીદાર હોલમાં સગાંસ્નેહી તથા શુભેચ્છકોની હાજરીમાં થયાં હતાં. આ શુભ પ્રસંગે બંને પક્ષે વિવિધ સંસ્થાઓને દાન કર્યું હતું. ઉભય પક્ષ આ પત્રદ્વારા પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે મદદ કરનાર શુભેચ્છકોનો હાર્દીક આભાર માને છે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા જથ્થાબંધ મળી શકશે.

બચ્ચા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેના ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચ્સ મળશે.

ઠેકાણું: **માબરો હેટસ (પ્રો.) લી.**
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન હેટ મેન્યુફેકચરર,
ફોન: ૨૨૦૩૮૫ — પહેલે માળે,
બોકસ ૧૦૮૫૭. — માસ્ટર મેન્સન્સ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

દેશથી હમણાંજ આવેલ

રેયાનની સાડીઓ: પહેલેનો ભાવ પા. ૪-૭-૬ હમણાં પા. ૨-૯-૬ મુદ્દાણી કોર.

કાશ્મીરી રેશમી સાડીઓ: પહેલાંનો ભાવ પા. ૪-૧૭-૬ હમણાં પા. ૧-૯-૬ અકેક.

આર્ટ શીલ્કમાં ડોરીયા, મીસ મેરી, ચંપા કલી સાડીઓ. જેનો પહેલાં ભાવ પા. ૪-૧૭-૬ સુધી હતો, હમણાં પા. ૨-૧૧-૦.

ક્રેશમ બોર્ડ: કમ્પલેટ સેટ રબર કુશન પા. ૫-૫-૦ નીકલ કોર્નર પા. ૪-૪-૦.

અગરબત્તી: ત્રણ ગુલાબ: ૩ તોલાનું ટીન ૩-૦; ચમેલી: ૧-૬ પેકેટ; ગ્રેઈટ વેઈ ઓફ ઈન્ડિયા: ૩ તોલાનું ટીન ૪-૦; ૬ તોલાનું ટીન ૮-૦; દરબાર: ૩ તોલાનું પેકેટ ૩-૦; કેપટન: ૨-૩ પેકેટ. બસંતી: (અત્તર ની બાટલી સાથે) ૬ તોલાનું ટીન ૪-'; ૪ તોલાનું ટીન ૩-૬; ૩ તોલાનું ટીન ૨-૯; જહાંગીર: ૧-૬ પેકેટ. સ્ટીમર બ્રાન્ડ: નં. ૪૪૪ ભારત ૭-૬ ડઝન. પાકીસ્તાન ૧-૬ ડઝન. મીલાડ: ૪ તોલાનું પેકેટ ૩-૦.

સ્ત્રીઓના બનાવટી બાલ: મંગાવન નં. ૧: દરેકની ૪-૦; નં. ૨. ૫-૦; નં. ૩. ૯-૦; નં. ૪. ૧૦-૬ આદરેક ની અંદર દોરી છે તેમજ એ. કવોલીટીની ૧૨-૬; બી. કવોલીટીની ૧૮-૬ અને સી. કવોલીટીની ૧-૨-૬ દરેકની. આ બધી ઉંચી કવોલીટીની દોરી વિનાની છે.

મુશદાબાદી સીલવર વેર (ચાંદીની ચીજો)

ગુલાબદાની: દરેકની ૧૧-૬; ૧૫-૦; ૧૭-૬; અને ૨૦-૦. શોબાનદાન: ૧૫-૦; અંત્તરદાન: ૧૨-૬; સુરમાદાન: ૧૨-૬; ૧૫-૦; અને ૧૭-૬ દરેકની.

તાજ સાથે વીજળીના ટેબલ લેમ્પો અને ફ્લાવર કટીંગ દરેકની. પા. ૨-૦-૦ પા. ૧-૧૦-૦, અને ૧-૫-૦. અનેક સુંદર ડીઝાઈનોમાં છે.

બ્રાસવેર (પીત્તળની ચીજો)

થાળીઓ દરેકની ૧૬-૦; અને ૨૧-૦ શીલીંગ. લોટાઓ દરેકની ૬-૦; અને ૮-૦ શીલીંગ

અમે વર્ષ ગાંઠ તથા લગ્ન પ્રસંગની ભેટો (બર્થ ડે તથા વેડીંગ ગીફ્ટ) ની ચીજો મોટા જથામાં રાખીએ છીએ

બહારના પ્રવાસીઓને ડરબનમાં આવે ત્યારે અમારી મુલાકાત લેવાનું આમંત્રણ આપીએ છીએ. ડરબન શહેરની મધ્યમાં હીંદીની માલિકીની ઉંચામાં ઉંચી "હુસેન બીલ્ડીંગ"ના ધાબાંપરથી ડરબન શહેરનો દેખાવ જોવા માટે અમે તેમને હાર્દીક આમંત્રણ આપીએ છીએ. અને એજ મકાનમાં આવેલ અમારૂં શોરૂમ તથા નાનકડી સુંદર 'ગીફ્ટ શોપ' પણ જોવા આવશો.

A. K. HOOSEN & SONS
116 Queen Street, Phone: 26249.
Box 2161, DURBAN,

લીસ્ટ નં. ૫ **નજીવી કીંમતે વધેલાં પુસ્તકોના સેટ**

— દરેક સેટમાં જુદી જુદી વાર્તા વગેરેની પાંચ ચોપડીઓ છે, જે પૈકી એક તો અસલ આઠ-દશ શીલીંગની હતી પણ હવે આખો સેટ માત્ર પાંચ જ શીલીંગમાં મળશે. મંગાવનારે પોસ્ટેજની ૧/- વધુ મોકલવી

સેટ ૧.: શેકસપીયરનાં કથાનકો ૯-૦, કેટલાંક પક્ષી ૪-૬, સોક્રેટીસની સફર ૪-૬ ચપટી ધુળ ૨-૦, બાળ જોડકણાં ૧-૬ કુલ્લે ૧-૧-૬ થાય તેની શી. પાંચ
,, ૨. દરિયા વાટે ૧૦-૦, સમુળી ક્રાંતિ ૫-૦, કિશોર કથાઓ ૪-૬, ચિત્ર લેખા ૧-૬, અને બાળ જોડકણાં ૧-૬ કુલ્લે ૧-૨-૬ હવે શી. ૫
,, ૩. છેલ્લો અભિનય ૯-૬, કુમારપાળ ૩-૬, વનવૃક્ષો ૨-૬, કેટલાંક પક્ષીઓ ૪-૬ ને ગધેડાનાં પરાક્રમો ૧-૬. કુલ ૧-૧-૬ થાય તેની શી. ૫
,, ૪. વિવાહ મંદિર, કુમારપાળ, કુદરત કથાઓ, વન વૃક્ષો, કેટલાંક પક્ષી
,, ૫. પ્રથમ પતિ, ટારઝન, સમુળી ક્રાંતિ, એક ધર્મ યુદ્ધ, પંચમનીના પત્રો
,, ૬. ફિરેફની વાતો, બાદશાહ જહાંગીર, ટપાલમાં, સંસાર, ઋતુના રંગો
,, ૭. ઈશ્કનીખુશ્બુ, બાળકોનો બેલી, કુંદાં ને પતંગીયાં, આપણાં પક્ષી, પંચગની
,, ૮. નીલ પંખી, વિજ્ઞાનના દ્રષ્ટાઓ, મલેરીયા, વિવાહ મંદિર, વનવૃક્ષો
,, ૯. સોહાગણ, પંચામૃત, ફિરેફની વાતો, સમુળી ક્રાંતિ, સુદામા ચરિત્ર.
,, ૧૦ ઝેર તો પીધાં, ચુંદડી, મુંતેર ગલ્પ, સોમાભાઈનાં કાવ્ય, બાળકોનો બેલી
,, ૧૧ જમતમાચી, વિજ્ઞાનની રમતો, ટેકરીની વનસ્પતિ, ટપાલમાં, કીંગ કોંગ.
,, ૧૨ પૌરાણિક નાટકો, ત્રિવિધ તાપ, કિમિયાગરો, બાલવાંડી, આપણાં પક્ષી
,, ૧૩ બ્રણખુટ ધારા, બહિષ્કાર, બાળ લોક ગીત, આપણાં પક્ષી, પૂર્વ પશ્ચિમ.
,, ૧૪ દીપ નિર્વાણ, બુદ્ધ ચરિત્ર, સમુળી ક્રાંતિ, કુમારપાળ, અને પગલાં,
,, ૧૫ ચોરાની વાતો, શ્રી કૃષ્ણ, બુદ્ધ ચરિત્ર, બાળકોનો બેલી કોણ, પગલાં
,, ૧૬ સોરઠી ગાથા બુદ્ધ ચરિત્ર, કુમારપાળ, પગલાં, અને એક ધર્મ યુદ્ધ.
,, ૧૭ બુદ્ધ ચરિત્ર, સોહાગણ, પગલાં, વિજ્ઞાનની રમતો, બાળકોનો બેલી.
,, ૧૮ મેઘ ધનુષ, ગામડું બોલે છે, ઈસપનાં પાત્રો, બુદ્ધ ચરિત્ર અને પગલાં
,, ૧૯ નુતન રશિયા, શેકસપીયર, ,, ,, ,,
,, ૨૦ પીળાં પલાસ, ઋતુના રંગો, ,, ,, સાગર સમ્રાટ
,, ૨૧ શ્રી કૃષ્ણ, વિજ્ઞાનની રમતો, ,, ,, પ્રદીપ
,, ૨૨ કાશ્મીરનો પ્રવાસ, ચોરાની વાતો, એક ધર્મ યુદ્ધ, વનવૃક્ષો, હ. મહમદ
,, ૨૩ ભગવાન બુદ્ધ, ફિરેફની વાતો, શેકસપીયરનાં કથાનકો, ,, ,,

Indian Opinion, P. Bag, Durban.

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો:

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોકસ ૪૭૬, ટેલીફોન: ૪૭૯૮૮
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ" ૪૭૪૫૩

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor